

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
ZA III KWARTAŁ 2016 ROKU

LISTOPAD 2016

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.
za III kwartał 2016 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł			w tys. euro***
	III kwartał narastająco	III kwartał narastająco	III kwartał narastająco	III kwartał narastająco
	okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/01/15 do 30/09/15	okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/01/15 do 30/09/15
dane dotyczące skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego				
Przychody z tytułu odsetek	925 368	892 917	211 813	214 721
Przychody z tytułu opłat i prowizji	486 710	534 377	111 406	128 502
Zysk brutto	595 497	641 596	136 307	154 285
Zysk netto	471 266	508 114	107 871	122 187
Całkowite dochody	470 051	267 173	107 593	64 247
Zmiana stanu środków pieniężnych	(1 268 949)	(377 480)	(290 457)	(90 773)
Aktywa razem*	41 976 336	49 506 792	9 734 772	11 617 222
Zobowiązania wobec banków*	2 371 866	6 963 561	550 062	1 634 063
Zobowiązania wobec klientów*	30 520 264	31 586 303	7 077 983	7 412 015
Kapitał własny	6 709 120	6 707 016	1 555 918	1 582 366
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	121 205	123 304
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/euro)	51,35	51,33	11,91	12,11
Łączny współczynnik wypłacalności (w %)*	17,1	17,1	17,1	17,1
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/euro)	3,61	3,89	0,83	0,94
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł/euro)	3,61	3,89	0,83	0,94
dane dotyczące skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego				
Przychody z tytułu odsetek	924 185	889 240	211 542	213 837
Przychody z tytułu opłat i prowizji	449 412	492 659	102 869	118 470
Zysk brutto	597 679	635 863	136 806	152 907
Zysk netto	475 916	506 133	108 935	121 710
Całkowite dochody	474 082	265 405	108 515	63 822
Zmiana stanu środków pieniężnych	(1 268 871)	(377 656)	(290 439)	(90 815)
Aktywa razem*	41 572 674	49 442 300	9 641 158	11 602 088
Zobowiązania wobec banków*	2 360 612	6 922 125	547 452	1 624 340
Zobowiązania wobec klientów*	30 564 053	31 764 349	7 088 138	7 453 795
Kapitał własny	6 645 061	6 643 189	1 541 062	1 567 307
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	121 205	123 304
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/euro)	50,86	50,84	11,79	12,00
Łączny współczynnik wypłacalności (w %)*	16,9	16,8	16,9	16,8
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/euro)	3,64	3,87	0,83	0,93
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł/euro)	3,64	3,87	0,83	0,93
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/euro)**	4,68	7,43	1,09	1,75

*Porównywalne dane bilansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

**Przedstawione wskaźniki dotyczą odpowiednio: wypłaconej w 2016 roku dywidendy z podziału zysku za 2015 rok oraz wypłaconej w 2015 roku dywidendy z podziału zysku za 2014 rok.

***Kursy użyte do przeliczenia złotych na euro: pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej wg średniego kursu NBP na dzień 30 września 2016 roku – 4,3120 zł (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 4,2615 zł; na dzień 30 września 2015 roku: 4,2386 zł); pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów NBP na koniec każdego miesiąca I, II i III kwartału 2016 roku – 4,3688 zł (I, II, III kwartału 2015 roku: 4,1585 zł).

SPIS TREŚCI

Skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat	4
Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Noty objaśniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8
1 Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej Banku	8
2 Oświadczenie o zgodności	8
3 Zasady przyjęte przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
4 Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym, walutowym i kapitałowym	10
5 Sytuacja w sektorze bankowym	11
6 Analiza finansowa wyników Grupy Kapitałowej Banku	12
7 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	17
8 Działalność Grupy	19
9 Rating	28
10 Ujawnienia dotyczące instrumentów finansowych	29
11 Utrata wartości i rezerwy	31
12 Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33
13 Transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	33
14 Niespłacenienie lub naruszenie postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego	33
15 Sezonowość lub cykliczność działalności	33
16 Emisje, wykup i spłaty nie udziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	33
17 Wyplacone (lub zadeklarowane) dywidendy	33
18 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym	33
19 Zmiany udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	34
20 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Banku	34
21 Realizacja prognozy wyników na 2016 rok	34
22 Informacja o akcjonariuszach	34
23 Akcje emitenta będące w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej	34
24 Informacja o toczących się postępowaniach sądowych	35
25 Informacja o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na innych warunkach niż rynkowe	35
26 Informacja o znaczących umowach poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	35
27 Inne istotne informacje	36
28 Opis czynników i zdarzeń mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku	36
Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za III kwartał 2016 roku	37

Skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat

w tys. zł	Za okres	III kwartał	III kwartał	III kwartał	III kwartał
		okres od 01/07/16 do 30/09/16	narastająco okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/07/15 do 30/09/15	narastająco okres od 01/01/15 do 30/09/15
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze		301 727	925 368	293 249	892 917
Koszty odsetek i podobne koszty		(54 407)	(178 327)	(56 561)	(159 443)
Wynik z tytułu odsetek		247 320	747 041	236 688	733 474
Przychody z tytułu opłat i prowizji		165 524	486 710	185 601	534 377
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(21 021)	(60 454)	(16 861)	(55 605)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		144 503	426 256	168 740	478 772
Przychody z tytułu dywidend		504	7 838	164	7 341
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji		93 127	238 363	56 085	213 711
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży		21 676	42 601	-	118 800
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży		1 534	95 441	2 232	2 232
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		463	8 024	4 288	5 198
Pozostałe przychody operacyjne		9 217	35 379	8 371	29 587
Pozostałe koszty operacyjne		(6 721)	(20 564)	(17 146)	(40 929)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych		2 496	14 815	(8 775)	(11 342)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu		(270 659)	(849 053)	(281 509)	(870 771)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		(17 197)	(53 091)	(17 729)	(52 842)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów		8	95	6	78
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne		(18 083)	(32 575)	22 332	16 848
Zysk operacyjny		205 692	645 755	182 522	641 499
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		7	85	49	97
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(18 831)	(50 343)	-	-
Zysk brutto		186 868	595 497	182 571	641 596
Podatek dochodowy		(41 951)	(124 231)	(41 674)	(133 482)
Zysk netto		144 917	471 266	140 897	508 114
W tym:					
Zysk netto należny udziałowcom jednostki dominującej			471 266		508 114
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)			130 659 600		130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)			3,61		3,89
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)			3,61		3,89

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł	III kwartał	III kwartał	III kwartał	III kwartał
	okres od 01/07/16 do 30/09/16	narastająco okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/07/15 do 30/09/15	narastająco okres od 01/07/15 do 30/09/15
Zysk netto	144 917	471 266	140 897	508 114
Pozostałe całkowite dochody, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:				
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	5 618	(1 827)	(18 316)	(240 771)
Różnice kursowe	(145)	612	(82)	(170)
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu	5 473	(1 215)	(18 398)	(240 941)
Całkowite dochody ogółem	150 390	470 051	122 499	267 173
W tym:				
Całkowite dochody należne udziałowcom jednostki dominującej	150 390	470 051	122 499	267 173

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień	30.09.2016	31.12.2015
<i>w tys. zł</i>			
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		901 395	2 170 237
Należności od banków		638 091	757 103
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		2 729 428	6 987 284
Pochodne instrumenty zabezpieczające		908	1 795
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		16 694 875	18 351 259
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności		10 506	7 768
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży		22 197	67 744
Należności od klientów		18 561 265	18 975 471
Rzeczowe aktywa trwałe		342 557	354 080
Wartości niematerialne		1 357 942	1 371 879
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		25 455	20 673
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		164 358	161 586
Inne aktywa		525 431	277 985
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia		1 928	1 928
Aktywa razem		41 976 336	49 506 792
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków		2 371 866	6 963 561
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		1 213 540	3 247 523
Pochodne instrumenty zabezpieczające		75 957	112 383
Zobowiązania wobec klientów		30 520 264	31 586 303
Rezerwy		14 449	23 494
Inne zobowiązania		1 071 140	722 872
Zobowiązania razem		35 267 216	42 656 136
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		522 638	522 638
Kapitał zapasowy		3 003 082	3 001 525
Kapitał z aktualizacji wyceny		(165 440)	(163 613)
Pozostałe kapitały rezerwowe		2 884 625	2 869 509
Zyski zatrzymane		464 215	620 597
Kapitał własny razem		6 709 120	6 850 656
Zobowiązania i kapitał własny razem		41 976 336	49 506 792

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	522 638	3 001 525	(163 613)	2 869 509	620 597	-	6 850 656
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(1 827)	612	471 266	-	470 051
zysk netto	-	-	-	-	471 266	-	471 266
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	612	-	-	612
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(1 827)	-	-	-	(1 827)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(611 587)	-	(611 587)
Transfer na kapitały	-	1 557	-	14 504	(16 061)	-	-
Stan na 30 września 2016 roku	522 638	3 003 082	(165 440)	2 884 625	464 215	-	6 709 120

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	522 638	3 000 298	52 873	2 893 523	941 428	-	7 410 760
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(240 771)	(170)	508 114	-	267 173
zysk netto	-	-	-	-	508 114	-	508 114
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	(170)	-	-	(170)
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(240 771)	-	-	-	(240 771)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(970 917)	-	(970 917)
Transfer na kapitały	-	1 227	-	(24 894)	23 667	-	-
Stan na 30 września 2015 roku	522 638	3 001 525	(187 898)	2 868 459	502 292	-	6 707 016

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	522 638	3 000 298	52 873	2 893 523	941 428	-	7 410 760
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(216 486)	880	626 419	-	410 813
zysk netto	-	-	-	-	626 419	-	626 419
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	(6)	-	-	(6)
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(216 486)	-	-	-	(216 486)
zyski aktuarialne z wyceny programu określonych świadczeń (netto)	-	-	-	886	-	-	886
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(970 917)	-	(970 917)
Transfer na kapitały	-	1 227	-	(24 894)	23 667	-	-
Stan na 31 grudnia 2015 roku	522 638	3 001 525	(163 613)	2 869 509	620 597	-	6 850 656

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł	III kwartał	III kwartał
	narastająco	narastająco
	okres	okres
	od 01/01/16	od 01/01/15
	do 30/09/16	do 30/09/15
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	2 354 352	1 732 915
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(550 766)	754 912
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(30 555)	(33 406)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(687 628)	(1 098 986)
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	1 085 403	1 355 435
Zmiana stanu środków pieniężnych	(1 268 949)	(377 480)

Noty objaśniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1 Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej Banku

Bank Handlowy w Warszawie S.A. („Jednostka dominująca”, „Bank”, „Citi Handlowy”) ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00-923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku i jest zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 000013037 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 526-030-02-91.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 522 638 400 zł i podzielony jest na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 4,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Grupa jest członkiem Citigroup Inc. Jednostką dominującą dla Banku jest Citibank Overseas Investments Corporation z siedzibą w New Castle, USA. Citibank Overseas Investment Corporation jest podmiotem zależnym od Citibank N.A. z siedzibą w Nowym Jorku, USA, który jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

Bank jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi:

- działalność maklerską,
- usługi leasingowe,
- działalność inwestycyjną.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. obejmuje dane Banku - jednostki dominującej oraz jednostek od niego zależnych (razem zwanych dalej Grupą).

W skład Grupy wchodzi Bank oraz następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale/w głosach na WZ	
		w %	
		30.09.2016	31.12.2015
Jednostki konsolidowane metodą pełną			
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	100,00
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00	100,00
Jednostki wyceniane metodą praw własności			
Handlowy-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00

W III kwartale 2016 roku struktura jednostek Grupy nie uległa zmianie.

2 Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską, i z innymi obowiązującymi przepisami.

Nie zawiera ono wszystkich informacji wymaganych dla pełnego rocznego sprawozdania finansowego i powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami) Bank jest zobligowany do publikacji kwartalnych wyników finansowych za okres 9 miesięcy, kończący się 30 września 2016 roku, który jest uznawany za bieżący śródroczny okres sprawozdawczy.

3 Zasady przyjęte przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzeniu skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za III kwartał 2016 roku są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi i opisanymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku.

Przy sporządzeniu niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa zastosowała takie same zasady rachunkowości, jak przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 za wyjątkiem obciążenia podatkiem dochodowym, które zostało skalkulowane zgodnie z zasadami określonymi w MSR 34.30c, i nowymi standardami, z uwzględnieniem sytuacji opisanej poniżej.

W roku 2016 po raz pierwszy wymagają zastosowania poniższe standardy, których wdrożenie nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe:

- zmiana MSR 1 – dotyczy istotności i dekompozycji informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym,
- zmiana MSSF 11 – dotyczy konieczności stosowania rachunkowości połączenia przedsięwzięć przy nabyciu udziału we wspólnej działalności,
- zmiana MSR 16 – wyklucza możliwość amortyzacji rzeczowego aktywa trwałego na podstawie przychodów przez niego generowanych,
- MSR 19 – dotyczy zmiany w ustalaniu stopy dyskonta przy wycenie świadczeń pracowniczych,
- zmiana MSR 38 – wyklucza możliwość amortyzacji wartości niematerialnych na podstawie przychodów przez nie generowanych,
- zmiana MSR 27– dotyczy umożliwienia stosowania metody praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym,
- doroczne zmiany MSSF cykl 2010-2012 oraz 2012-2014 – dotyczy nieistotnych dla Grupy zmian w szeregu standardów,
- zmiany MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 – dotyczy zwolnienia z obowiązku konsolidacji.

Za okresy rozpoczynające się 1 stycznia 2015 roku oraz 1 stycznia 2016 r. obowiązują Grupę opublikowane nowe standardy i interpretacje, z których istotny wpływ na Grupę ma jedynie KIMSF 21 „Opłaty publiczne”.

W 2015 roku zgodnie z opinią Ministerstwa Finansów i stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego, w celu zapewnienia zgodności z rekomendowanym podejściem oraz porównywalności sprawozdań finansowych w ramach sektora bankowego w odniesieniu do rozpoznawania opłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Bank zdecydował o amortyzowaniu kosztów ponoszonych na rzecz BFG przez cały rok 2015, analogicznie jak w latach poprzednich.

W 2016 roku nowelizacja ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym zmieniła sposób i terminy naliczania opłat na rzecz BFG z rocznych na kwartalne. Obciążenie wyniku w obydwu okresach jest porównywalne.

Sporządzenie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania pewnych szacunków oraz przyjęcia związanych z nimi założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Przy sporządzeniu tego sprawozdania Grupa przyjęła te same zasady oszacowania, które zastosowano do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku z uwzględnieniem przyczyn oraz źródeł niepewności przewidywanych na dzień bilansowy.

Najistotniejsze szacunki dokonane za okres 9 miesięcy, zakończony 30 września 2016 roku dotyczą:

- utraty wartości aktywów finansowych,
- wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych,
- świadczeń pracowniczych.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 września 2016 roku, a dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej według stanu na dzień 30 września 2016 roku. Porównawcze dane finansowe zostały zaprezentowane za okres od 1 stycznia 2015 roku do 30 września 2015 roku, a dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich (waluta prezentacji) w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

4 Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym, walutowym i kapitałowym

1. Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym i walutowym

Wzrost gospodarczy w III kwartale 2016 roku najprawdopodobniej był zbliżony do zanotowanego w I połowie tego roku, tj. ok 3% r./r.

Spadek produkcji budowlanej pogłębił się w III kwartale 2016 roku do -18,2% z -13,9% w II kwartale 2016 roku, co w dużym stopniu odzwierciedla słabość popytu inwestycyjnego i sygnalizuje możliwe dalsze pogłębienie spadku nakładów na środki trwałe w III kwartale bieżącego roku. Najprawdopodobniej wynika to z wolniejszego napływu środków unijnych w 2016 roku wobec 2015 roku.

Wyrównany sezonowo indeks koniunktury w przemyśle PMI nieznacznie obniżył się w III kwartale 2016 roku do poziomu 51,4 pkt. z 51,6 w II kwartale 2016 roku. Produkcja przemysłowa spowolniła w III kwartale 2016 roku do 2,4% r./r. z 5,2% w II kwartale 2016 roku. Motorem wzrostu gospodarczego pozostaje jednak konsumpcja indywidualna, o czym świadczy szybszy wzrost sprzedaży detalicznej – o 6,2% r./r. w III kwartale 2016 roku, wobec 5,4% w ubiegłym kwartale. Rosnące wydatki konsumentów to efekt systematycznej poprawy sytuacji na rynku pracy oraz wyższych dochodów pozostających do dyspozycji gospodarstw domowych na skutek wypłat środków z programu 500+. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec sierpnia 2016 roku znalazła się na rekordowo niskim poziomie 8,5%.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych spadły o 0,7% w III kwartale 2016 roku, wobec spadku o 0,9% w I połowie 2016 roku. Deflacja utrzymywała się za sprawą niskich cen energii, paliw, ale także niskiej inflacji netto, która częściowo wynikała także z niskiej dynamiki cen administrowanych.

Mimo utrzymującej się deflacji, Rada Polityki Pieniężnej (RPP) pozostawiła stopę referencyjną NBP na niezmiennym poziomie, tj. 1,50%. W ostatnich komunikatach Rada Polityki Pieniężnej sygnalizowała również, że w związku z dobrymi wynikami gospodarki i oczekiwanym wzrostem inflacji nie dostrzega potrzeby korekty w polityce pieniężnej.

Po wyraźnym osłabieniu złotego pod koniec II kwartału 2016 roku w reakcji na wynik referendum dotyczącego wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, w III kwartale 2016 roku doszło do umocnienia krajowej waluty zarówno wobec euro, jak i dolara. Kurs EUR/PLN obniżył się do poziomu 4,29 z 4,38. Z kolei kurs USD/PLN spadł odpowiednio do poziomu 3,82 z 3,94 na koniec czerwca 2016 roku.

W III kwartale 2016 roku na rynku długu zmienność była stosunkowo ograniczona, a rentowności zmieniały się w wąskim przedziale wahań. Sprzyjała temu stabilizacja rentowności na rynkach zagranicznych. W kierunku wyższych rentowności, szczególnie w przypadku obligacji o krótszym terminie zapadalności, oddziaływał wzrost inflacji pod koniec III kwartału oraz spadek oczekiwań na obniżki stóp procentowych w Polsce. Rentowność dwuletnich obligacji Skarbu Państwa wzrosła w III kwartale 2016 roku do 1,77% z 1,66% na koniec czerwca 2016 roku. Natomiast rentowność obligacji 10-letnich była zbliżona do poziomu obserwowanego na koniec II kwartału i wyniosła 2,92% wobec 2,91% na koniec czerwca 2016 roku. Na koniec września 2016 roku stawka trzymiesięcznej stopy WIBOR wyniosła 1,71%, nie zmieniając się wobec poziomu z czerwca 2016 roku.

2. Sytuacja na rynku kapitałowym

III kwartał 2016 roku przyniósł nieznaczną poprawę nastrojów na krajowym rynku kapitałowym, na co istotny wpływ miały czynniki o charakterze lokalnym. Założenia dotyczące zmian w systemie emerytalnym okazały się mniej bolesne dla krajowego rynku akcji, co istotnie wpłynęło na sentyment w szczególności do spółek o średniej i małej kapitalizacji. Ponadto przedstawiony projekt ustawy dotyczącej kredytów walutowych okazał się mniej restrykcyjny, co znalazło swoje odzwierciedlenie w rosnących notowaniach banków.

W ciągu ostatnich trzech miesięcy, główny indeks giełdowy WIG zanotował wzrost o 5,2% kw./kw. Na tle całego rynku, słabo zachowywał się WIG20, który stracił na wartości 2,4%. Indeks spółek o średniej kapitalizacji mWIG40, po wzroście o 18,8% w III kwartale, osiągnął najwyższy poziom od końca 2007 roku. Bardzo solidne zwyki objęły również spółki o małej kapitalizacji, sWIG80 poprawił swoje notowania o 9,1% kw./kw.

Wśród indeksów sektorowych, na uwagę zasługuje WIG-Surowce, który na fali rosnących cen węgla, zyskał na wartości 34,2% kw./kw. Dwucyfrowe dodatnie stopy zwrotu zanotowały także spółki informatyczne (+18,5%), telekomunikacji (+17,3%) oraz sektor budowlany (+15,6%). Z drugiej strony WIG-Energetyka stracił 10,7% po zapowiedziach planów zmiany wartości nominalnej spółek kontrolowanych przez Skarb Państwa.

W okresie lipiec-wrzesień 2016 roku, rynek pierwotnych ofert publicznych charakteryzował się symboliczną aktywnością. Na głównym parkiecie zadebiutowały akcje czterech spółek, wszystkie w ramach przenosin z rynku New Connect. W tym samym czasie akcje trzech podmiotów zostały wycofane z obrotu na GPW.

Na koniec września, na głównym parkiecie GPW przedmiotem handlu były akcje 484 spółek (476 na koniec analogicznego okresu 2015 roku), których zagregowana wartość rynkowa przekraczała 948 mld zł (wobec 1,12 bln zł rok wcześniej oraz 1,08 bln zł na koniec 2015 roku).

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 30 września 2016 roku

Indeks	30.09.2016	30.06.2016	Zmiana (%) kw./kw.	30.09.2015	Zmiana (%) r./r.
WIG	47 084,94	44 748,53	5,2%	49 824,59	(5,5%)
WIG-PL	47 828,95	45 543,29	5,0%	50 998,52	(6,2%)
WIG-div	962,57	920,82	4,5%	1 053,47	(8,6%)
WIG20	1 709,51	1 750,69	(2,4%)	2 066,37	(17,3%)
WIG20TR	2 892,87	2 911,51	(0,6%)	3 394,72	(14,8%)
WIG30	1 976,55	1 955,69	1,1%	2 285,76	(13,5%)
mWIG40	4 030,06	3 393,01	18,8%	3 576,75	12,7%
sWIG80	14 382,68	13 177,86	9,1%	13 104,96	9,7%
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	5 992,85	5 687,18	5,4%	6 581,02	(8,9%)
WIG-Budownictwo	2 945,73	2 548,61	15,6%	2 916,59	1,0%
WIG-Chemia	13 354,08	12 311,84	8,5%	14 820,99	(9,9%)
WIG-Deweloperzy	1 726,57	1 603,35	7,7%	1 379,70	25,1%
WIG-Energia	2 396,24	2 682,73	(10,7%)	3 299,66	(27,4%)
WIG-Informatyka	2 032,44	1 714,45	18,5%	1 618,65	25,6%
WIG-Media	4 536,28	4 156,73	9,1%	4 292,52	5,7%
WIG-Paliwa	4 500,15	4 696,12	(4,2%)	4 703,67	(4,3%)
WIG-Spożywczy	3 851,51	3 614,07	6,6%	3 394,75	13,5%
WIG-Surowce	2 816,67	2 099,64	34,2%	2 599,96	8,3%
WIG-Telekomunikacja	793,04	676,23	17,3%	883,13	(10,2%)

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW w III kwartale 2016 roku

	III kw. 2016	II kw. 2016	Zmiana (%) kw./kw.	III kw. 2015	Zmiana (%) r./r.
Akcje (mln zł) *	108 769	87 772	23,9%	117 105	(7,1%)
Obligacje (mln zł)	756	691	9,4%	452	67,3%
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	3 553	3 798	(6,5%)	3 954	(10,1%)
Opcje (tys. szt.)	180	171	5,3%	227	(20,7%)

* transakcje sesyjne i pakietowe

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

W III kwartale 2016 roku obroty na krajowym rynku akcji (sesyjne i pakietowe) zanotowały wzrost kw./kw. o 24% osiągając poziom 108,8 mld zł. Niemniej jednak, w stosunku do analogicznego okresu zeszłego roku aktywność mierzona wartością obrotu skurczyła się o 7,1%.

Segment instrumentów dłużnych osiągnął obroty o wartości 756 mln zł, co przełożyło się na wzrost w ujęciu kwartalnym i rocznym odpowiednio o: 9,4% oraz 67,3%.

Rynek kontraktów terminowych zanotował obroty na poziomie 3,55 mln sztuk, co oznacza spadek o 6,5% kw./kw. oraz o 10,1% r./r.

Obroty na rynku opcji nieznacznie wzrosły w porównaniu z II kwartałem 2016 roku (+5,3%), osiągając poziom 180 tys. sztuk. W porównaniu z ubiegłym rokiem aktywność w tym segmencie zmniejszyła się o 21%.

5 Sytuacja w sektorze bankowym

Jak wynika z danych Narodowego Banku Polskiego na koniec III kwartału 2016 roku, wolumen kredytów udzielonych przedsiębiorstwom osiągnął blisko 310 mld zł (zmiana o +5,2% r./r.) Wzrost wolumenów dotyczył większości portfela kredytów dla przedsiębiorstw, przy czym największą dynamikę zanotowano dla kredytów udzielonych na okres powyżej pięciu lat (+8,9% r./r.). Kredyty o średnim terminie zapadalności (od 1 do 5 lat) wzrosły o +6,1% r./r., podczas gdy kredyty o zapadalności do jednego roku odnotowały spadek wolumenu o -1,2% r./r.

Pod względem struktury rodzajowej najwyższy wzrost kredytowania odnotowano w kategorii kredytów o charakterze inwestycyjnym (+12,1% r./r.). Dużo wolniej wzrastała natomiast wartość kredytów udzielonych na nieruchomości (+3,0% r./r.) i kredytów o charakterze bieżącym (+1,1% r./r.).

Jakość portfela kredytowego przedsiębiorstw w III kwartale 2016 roku, mierzona wskaźnikiem kredytów zagrożonych utratą wartości (NPL) uległa poprawie o -1,3 p.p. do poziomu 9,4%, dzięki polepszeniu jakości kredytów dla małych i średnich przedsiębiorstw (spadek wskaźnika o -1,5 p.p. r./r. do 11,1%). Wskaźnik NPL kredytów dla dużych przedsiębiorstw również obniżył się o -1,0 p.p. r./r. do 7,2%. Poprawę jakości portfela przedsiębiorstw należy tłumaczyć

zarówno stabilną sytuacją gospodarczą przekładającą się na lepszą kondycję przedsiębiorstw, jak i niskim poziomem stóp procentowych.

Saldo kredytów dla gospodarstw domowych na koniec września 2016 roku przekroczyło poziom 640 mld zł (+4,8% r./r.) przede wszystkim za sprawą intensywnego wzrostu wolumenu udzielonych kredytów o charakterze konsumpcyjnym (+7,7% r./r.). Stanowią one główny punkt zainteresowania sektora bankowego ze względu na wysoką dochodowość w warunkach rekordowo niskich stóp procentowych. W kategorii kredytów przeznaczonych na zakup nieruchomości zanotowano tempo wzrostu na poziomie +4,0% r./r., przy czym wynika to ze spadku wolumenu kredytów denominowanych w walutach obcych (-4,2% r./r.) powodowanego m.in. umocnieniem złotego w skali ostatnich 12 miesięcy, których łączna wartość obniżyła się do 160 mld zł. Kredyty denominowane w złotych wypracowały natomiast istotny wzrost o +10,3% r./r. do poziomu 237 mld zł.

Jakość portfela kredytów udzielonych gospodarstwom domowym uległa nieznacznej poprawie. Wskaźnik NPL dla tego segmentu obniżył się na koniec września o -0,2 p.p. r./r. do poziomu 6,2%, głównie za sprawą lepszej jakości kredytów hipotecyjnych (-0,3 p.p. r./r. do 2,9%), zaś w przypadku pozostałych kredytów pozostał bez zmian na poziomie 12,3%. Poprawa wynika zarówno z niskiego poziomu stóp procentowych, który ułatwia kredytobiorcom spłatę zobowiązań, jak i sprzedaży przez banki części portfela wykazującego utratę wartości. Nie bez znaczenia jest również wpływ wzrostu wolumenów, który przekłada się na poprawę jakości kredytów ocenianej przez pryzmat wskaźnika NPL.

Depozyty przedsiębiorstw w ujęciu rocznym wzrosły o +5,4%, a ich saldo na koniec września 2016 roku wyniosło ponad 246 mld zł. Ze względu na niskie stopy procentowe baza depozytowa powiększyła się jedynie w obszarze depozytów bieżących, które odnotowały wzrost o +9,7% r./r., podczas gdy wolumen depozytów terminowych uległ zmniejszeniu o -0,3% r./r.

W przypadku depozytów gospodarstw domowych odnotowano wzrost salda o +10,2% r./r. do poziomu bliskiego 688 mld zł. Głównym motorem napędzającym wzrost, podobnie jak w przypadku depozytów dla przedsiębiorstw były depozyty bieżące, których wolumen na koniec września 2016 roku wzrósł o +16,5% w stosunku do poziomu sprzed roku. W przeciwieństwie do segmentu korporacyjnego saldo depozytów terminowych nie uległo obniżeniu, osiągając +3,5% wzrostu r./r. Przełożyło się to na wzrost udziału depozytów bieżących w całości depozytów do poziomu 54,7% (+3,0 p.p. r./r.).

Wynik netto sektora bankowego po 3 kwartałach 2016 roku wzrósł nieznacznie w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku (+0,3% r./r.) i wyniósł 11,4 mld zł. Lepszy niż przed rokiem wynik odnotowano w obszarze wyniku odsetkowego (+8,7% r./r.), natomiast wynik z tytułu opłat i prowizji spadł o -5,6% rok do roku. Całkowite przychody sektora bankowego za minione 3 kwartały wyniosły 46,9 mld zł, o +10,8% więcej niż rok wcześniej. Jednym z najważniejszych źródeł dodatkowych przychodów była transakcja sprzedaży Visa Europe do Visa Inc., która podwyższyła przychody banków o ponad 2 mld zł. Wśród czynników, które negatywnie wpłynęły na wynik sektora bankowego znajduje się wzrost całkowitych kosztów (+12,9% r./r.) spowodowany wprowadzeniem podatku bankowego. Do końca września instytucje finansowe objęte tym podatkiem wpłaciły z jego tytułu ponad 2,4 mld zł do budżetu państwa. Również koszty związane z odpisami z tytułu utraty wartości aktywów wzrosły o +14,7% r./r. do poziomu 6,3 mld zł.

6 Analiza finansowa wyników Grupy Kapitałowej Banku

1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na koniec III kwartału 2016 roku suma bilansowa wyniosła 42 mld zł, co stanowi spadek o 7,5 mld zł (tj. 15,2%) w porównaniu do końca 2015 roku. Na zmianę salda aktywów przede wszystkim miały wpływ następujące elementy:

- spadek aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu o 4,3 mld zł (tj. 60,9%);
- spadek salda dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży o 1,7 mld zł (tj. 9,0%).

Największy udział w strukturze aktywów Grupy na koniec III kwartału 2016 roku miały należności od klientów netto. Ich udział w sumie aktywów wyniósł 44,2% na koniec września 2016 roku. Wartość należności od klientów netto na koniec III kwartału 2016 roku wyniosła 18,6 mld zł i była niższa o 0,4 mld zł (tj. 2,2%) w stosunku do końca 2015 roku. Po wyłączeniu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, wartość należności klientów netto wzrosła o 0,9 mld zł (tj. 5,3%).

Należności od klientów netto

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Należności od podmiotów sektora finansowego, w tym:	1 748 576	2 033 715	(285 139)	(14,0%)
należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	-	1 356 247	(1 356 247)	(100,0%)
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	16 812 689	16 941 756	(129 067)	(0,8%)
Klientów instytucjonalnych*	10 460 546	10 769 227	(308 681)	(2,9%)
Klientów indywidualnych, z tego:	6 352 143	6 172 529	179 614	2,9%
należności niezabezpieczone	5 043 357	4 872 448	170 909	3,5%
kredyty hipoteczne	1 308 786	1 300 081	8 705	0,7%
Należności od klientów netto, razem	18 561 265	18 975 471	(414 206)	(2,2%)

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje

niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Należności od klientów w podziale na należności bez rozpoznanej utraty wartości/z rozpoznaną utratą wartości

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	18 467 242	18 861 253	(394 011)	(2,1%)
podmiotów sektora niefinansowego	16 717 879	16 827 402	(109 523)	(0,7%)
klientów instytucjonalnych*	10 419 676	10 729 522	(309 846)	(2,9%)
klientów indywidualnych	6 298 203	6 097 880	200 323	3,3%
Należności z rozpoznaną utratą wartości, w tym:	599 340	625 591	(26 251)	(4,2%)
podmiotów sektora niefinansowego	582 204	608 457	(26 253)	(4,3%)
klientów instytucjonalnych*	233 783	269 892	(36 109)	(13,4%)
klientów indywidualnych	348 421	338 565	9 856	2,9%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	75 748	74 033	1 715	2,3%
Należności od klientów brutto razem, w tym:	19 142 330	19 560 877	(418 547)	(2,1%)
podmiotów sektora niefinansowego	17 300 083	17 435 859	(135 776)	(0,8%)
klientów instytucjonalnych*	10 653 459	10 999 414	(345 955)	(3,1%)
klientów indywidualnych	6 646 624	6 436 445	210 179	3,3%
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(581 065)	(585 406)	4 341	(0,7%)
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(66 875)	(67 678)	803	(1,2%)
Należności od klientów netto, razem	18 561 265	18 975 471	(414 206)	(2,2%)
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości**	85,8%	82,8%		
klientów instytucjonalnych*	86,3%	87,6%		
klientów indywidualnych	84,5%	78,0%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL)	3,1%	3,2%		

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

**Wskaźnik liczony z uwzględnieniem utraty wartości IBNR

W III kwartale 2016 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły dominujące źródło finansowania działalności Grupy i wynosiło 72,7% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec września 2016 roku wyniosła 30,5 mld zł i była niższa o 1,1 mld zł (tj. 3,4%) w porównaniu do końca 2015 roku, co wynikało z wysokiej bazy z końca 2015 roku na rachunkach bieżących klientów instytucjonalnych, w tym jednostek budżetowych.

Zobowiązania wobec banków wyniosły 2,4 mld zł na koniec III kwartału 2016 roku, co stanowiło 5,7% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. W porównaniu do końca 2015 roku zobowiązania wobec banków zmalały o 4,6 mld zł (tj. 65,9%), między innymi z powodu niższego salda zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Środki na rachunkach bieżących, z tego:	19 177 431	20 421 149	(1 243 718)	(6,1%)
podmiotów sektora finansowego	589 029	226 438	362 591	160,1%
podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	18 588 402	20 194 711	(1 606 309)	(8,0%)
klientów instytucjonalnych*, w tym:	10 568 707	13 120 289	(2 551 582)	(19,4%)
jednostek budżetowych	1 373 677	2 665 606	(1 291 929)	(48,5%)
klientów indywidualnych	8 019 695	7 074 422	945 273	13,4%
Depozyty terminowe, z tego:	11 224 711	10 854 392	370 319	3,4%
podmiotów sektora finansowego	4 232 367	3 154 694	1 077 673	34,2%
podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	6 992 344	7 699 698	(707 354)	(9,2%)
klientów instytucjonalnych*, w tym:	5 493 817	6 032 088	(538 271)	(8,9%)
jednostek budżetowych	812 328	59 384	752 944	-
klientów indywidualnych	1 498 527	1 667 610	(169 083)	(10,1%)
Depozyty razem	30 402 142	31 275 541	(873 399)	(2,8%)
Pozostałe zobowiązania	118 122	310 762	(192 640)	(62,0%)

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Zobowiązania wobec klientów, razem	30 520 264	31 586 303	(1 066 039)	(3,4%)

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

W III kwartale 2016 roku Grupa osiągnęła skonsolidowany zysk netto w wysokości 144,9 mln zł, co oznacza wzrost o 4,0 mln zł (tj. 2,9%) w stosunku do III kwartału 2015 roku. W tym samym czasie przychody Grupy zwiększyły się o 52,2 mln zł (tj. 11,4%) i osiągnęły poziom 511,6 mln zł.

Na kształtowanie się wyniku działalności operacyjnej Grupy w III kwartale 2016 roku w porównaniu do III kwartału 2015 roku wpływ miały w szczególności:

- wynik z tytułu odsetek w wysokości 247,3 mln zł wobec 236,7 mln zł w III kwartale 2015 roku – wzrost o 10,6 mln zł (tj. 4,5%), pomimo panującego środowiska niskich stóp procentowych. Przychody odsetkowe w III kwartale 2016 roku wzrosły o 8,5 mln zł (tj. 2,9%), w porównaniu do analogicznego okresu w 2015 roku i wyniosły 301,7 mln zł. Należności od klientów stanowiły główne źródło przychodów odsetkowych, osiągnęły poziom 214,2 mln zł i były wyższe o 24,1 mln zł (tj. 12,7%) w stosunku do III kwartału 2015 roku, dzięki pozytywnemu wpływowi marży kredytowej. Z drugiej strony spadek zanotowały przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży o 6,8 mln zł (tj. 8,3%) oraz od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu o 4,7 mln zł (tj. 57,1%), głównie z powodu niższego średniego wolumenu na papierach wartościowych. Jednocześnie koszty z tytułu odsetek w III kwartale 2016 roku spadły o 2,2 mln zł (3,8%), w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku. Głównym powodem spadku były niższe koszty odsetek od zobowiązań wobec banków o 4,0 mln zł (tj. 41,0%).

Wynik z tytułu odsetek

w tys. zł	01.07 – 30.09.2016	01.07 – 30.09.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu:				
operacji z Bankiem Centralnym	4 548	4 091	457	11,2%
należności od banków	5 045	9 705	(4 660)	(48,0%)
należności od klientów, z tego:	214 240	190 122	24 118	12,7%
podmiotów sektora finansowego	9 989	4 055	5 934	146,3%
podmiotów sektora niefinansowego, w tym:	204 251	186 067	18 184	9,8%
od kart kredytowych	69 901	62 727	7 174	11,4%
dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	74 378	81 129	(6 751)	(8,3%)
dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	3 516	8 202	(4 686)	(57,1%)
	301 727	293 249	8 478	2,9%
Koszty odsetek i podobne koszty z tytułu:				
zobowiązań wobec banków	(5 727)	(9 706)	3 979	(41,0%)
zobowiązań wobec podmiotów sektora finansowego	(12 647)	(12 535)	(112)	0,9%
zobowiązań wobec podmiotów sektora niefinansowego	(29 442)	(25 747)	(3 695)	14,4%
kredytów i pożyczek otrzymanych	(234)	(378)	144	(38,1%)
instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń	(6 357)	(8 195)	1 838	(22,4%)
	(54 407)	(56 561)	2 154	(3,8%)
Wynik z tytułu odsetek	247 320	236 688	10 632	4,5%

- wynik z tytułu opłat i prowizji w kwocie 144,5 mln zł wobec 168,7 mln zł w III kwartale 2015 roku – spadek o 24,2 mln zł (tj. 14,4%) był przede wszystkim efektem niższego wyniku z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych o 8,7 mln zł (tj. 29,7%) z powodu mniejszego zainteresowania klientów produktami inwestycyjnymi w konsekwencji osłabienia sentymentu i nastrojów rynkowych oraz w związku z nowymi wymogami regulacyjnymi dotyczącymi ubezpieczeń grupowych;

Wynik z tytułu opłat i prowizji

w tys. zł	01.07 – 30.09.2016	01.07 – 30.09.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Przychody z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	20 488	29 149	(8 661)	(29,7%)
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	40 288	47 768	(7 480)	(15,7%)
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	26 614	27 018	(404)	(1,5%)
z tytułu usług powierniczych	26 006	33 831	(7 825)	(23,1%)
z tytułu opłat od pożyczek gotówkowych	216	963	(747)	(77,6%)
z tytułu działalności maklerskiej	16 559	16 942	(383)	(2,3%)
z tytułu świadczenia usług zarządzania środkami na rachunkach klientów	6 373	6 420	(47)	(0,7%)
z tytułu udzielonych gwarancji	4 508	4 293	215	5,0%
z tytułu udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym	1 583	1 227	356	29,0%
inne	22 889	17 990	4 899	27,2%
	165 524	185 601	(20 077)	(10,8%)
Koszty z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	(8 516)	(3 353)	(5 163)	154,0%
z tytułu działalności maklerskiej	(3 324)	(4 489)	1 165	(26,0%)
z tytułu opłat KDPW	(4 499)	(4 961)	462	(9,3%)
z tytułu opłat brokerskich	(976)	(681)	(295)	43,3%
inne	(3 706)	(3 377)	(329)	9,7%
	(21 021)	(16 861)	(4 160)	24,7%
Wynik z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	20 488	29 149	(8 661)	(29,7%)
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	31 772	44 415	(12 643)	(28,5%)
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	26 614	27 018	(404)	(1,5%)
z tytułu usług powierniczych	26 006	33 831	(7 825)	(23,1%)
z tytułu opłat od pożyczek gotówkowych	216	963	(747)	(77,6%)
z tytułu działalności maklerskiej	13 235	12 453	782	6,3%
z tytułu świadczenia usług zarządzania środkami na rachunkach klientów	6 373	6 420	(47)	(0,7%)
z tytułu udzielonych gwarancji	4 508	4 293	215	5,0%
z tytułu udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym	1 583	1 227	356	29,0%
z tytułu opłat KDPW	(4 499)	(4 961)	462	(9,3%)
z tytułu opłat brokerskich	(976)	(681)	(295)	43,3%
inne	19 183	14 613	4 570	31,3%
	144 503	168 740	(24 237)	(14,4%)

- wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w wysokości 93,1 mln zł wobec 56,1 mln zł w III kwartale 2015 roku, tj. wzrost o 37,0 mln zł oraz wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych w wysokości 21,7 mln zł wobec niezrealizowanego wyniku w III kwartale 2015 roku;
- koszty działania i ogólnego zarządu wraz z amortyzacją w wysokości 287,9 mln zł wobec 299,2 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego – spadek o 11,4 mln zł (tj. 3,8%) wynikający z niższych kosztów ogólnoadministracyjnych o 12,8 mln zł (tj. 8,5%) spowodowanych przegładem obciążeń za wybrane usługi technologiczne świadczone na rzecz Banku, co przyczyniło się do spadku kosztów z tytułu opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego.

Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

w tys. zł	01.07 – 30.09.2016	01.07 – 30.09.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Koszty pracownicze				
Koszty związane z wynagrodzeniami	(93 961)	(97 126)	3 165	(3,3%)
Premie i nagrody	(26 052)	(21 028)	(5 024)	23,9%
Koszty ubezpieczeń społecznych	(14 119)	(14 069)	(50)	0,4%
Koszty ogólnoadministracyjne				
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	(47 831)	(57 239)	9 408	(16,4%)
Koszty usług obcych, w tym doradczych, audytorskich i konsultacyjnych	(14 158)	(15 406)	1 248	(8,1%)

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.
za III kwartał 2016 roku

w tys. zł	01.07 – 30.09.2016	01.07 – 30.09.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	(18 602)	(18 357)	(245)	1,3%
Reklama i marketing	(5 248)	(3 700)	(1 548)	41,8%
Koszty usług zarządzania gotówką, koszty usług KIR i inne koszty transakcyjne	(9 804)	(10 757)	953	(8,9%)
Koszty usług zewnętrznych dotyczące dystrybucji produktów bankowych	(4 844)	(3 588)	(1 256)	35,0%
Koszty usług pocztowych, materiałów biurowych i poligrafii	(2 078)	(1 819)	(259)	14,2%
Koszty szkoleń i edukacji	(413)	(684)	271	(39,6%)
Koszty nadzoru bankowego i kapitałowego	1 806	1 325	481	36,3%
Koszty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	(17 415)	(16 837)	(578)	3,4%
Pozostałe koszty	(17 940)	(22 224)	4 284	(19,3%)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(17 197)	(17 729)	532	(3,0%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, razem	(287 856)	(299 238)	11 382	(3,8%)

- wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne w wysokości -18,1 mln zł wobec rozwiązań netto w wysokości 22,3 mln zł w III kwartale 2015 roku. Segment Bankowości Instytucjonalnej zanotował niewielki wzrost odpisów netto o 1,4 mln zł r./r., głównie w wyniku wzrostu ekspozycji pozabilansowych, co skutkowało zwiększeniem odpisów IBNR. W segmencie Bankowości Detalicznej odnotowano utworzenie odpisów netto w wysokości -18,4 mln zł w III kwartale 2016 roku wobec 20,5 mln zł odwrócenia odpisów netto w III kwartale 2015 roku. Zwiększenie odpisów netto o 39 mln zł wynika z sezonowania się portfela z utratą wartości wraz ze wzrostem średniego wieku tego portfela. Jednocześnie w III kwartale 2016 roku dokonano sprzedaży części ekspozycji detalicznej w wysokości 70,4 mln zł za kwotę 14,6 mln zł.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne

w tys. zł	01.07 – 30.09.2016	01.07 – 30.09.2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych				
należności od banków	(804)	(1 102)	298	(27,0%)
należności od klientów	(52 699)	(39 555)	(13 144)	33,2%
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(46)	(314)	268	(85,4%)
	(53 549)	(40 971)	(12 578)	30,7%
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych				
należności od banków	954	940	14	1,5%
należności od klientów	34 375	59 764	(25 389)	(42,5%)
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	74	579	(505)	(87,2%)
odzyski od sprzedanych wierzytelności	1 278	(29)	1 307	-
inne	1 683	2 104	(421)	(20,0%)
	38 364	63 358	(24 994)	(39,4%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(15 185)	22 387	(37 572)	(167,8%)
Utworzenie rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(6 195)	(4 711)	(1 484)	31,5%
Rozwiązanie rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	3 297	4 656	(1 359)	(29,2%)
Wynik rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(2 898)	(55)	(2 843)	-
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(18 083)	22 332	(40 415)	(181,0%)

- zgodnie z Ustawą o podatku od niektórych instytucji finansowych od dnia 1 lutego 2016 r. aktywa banków podlegają opodatkowaniu według stawki miesięcznej 0,0366%. Podstawę opodatkowania stanowią aktywa podmiotu po pomniejszeniu o 4 mld zł oraz o wartość funduszy własnych i skarbowych papierów wartościowych. Łączne obciążenie z tego tytułu rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Banku Handlowego S.A. za III kwartał 2016 roku wyniosło 18,8 mln PLN.

3. Wskaźniki

W III kwartale 2016 roku podstawowe wskaźniki finansowe przedstawiały się następująco:

Wybrane wskaźniki finansowe	III kw. 2016	III kw. 2015
ROE *	9,4%	11,3%
ROA**	1,3%	1,4%
Koszty/Dochody	56%	65%
Kredyty sektora niefinansowego/Depozyty sektora niefinansowego	66%	74%
Kredyty sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	40%	35%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	48%	52%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	28%	37%

*Iloraz sumy wyników netto z czterech ostatnich kwartałów do średniego stanu kapitału z czterech ostatnich kwartałów po wyłączeniu zysku roku bieżącego.

**Iloraz sumy wyników netto z czterech ostatnich kwartałów do średniego stanu aktywów z czterech ostatnich kwartałów.

Zatrudnienie w Grupie*

w etatach	01.01 – 30.09.2016	01.01 – 30.09.2015	Zmiana	
			etaty	%
Średnie zatrudnienie w III kwartale	3 739	4 157	(418)	(10,1%)
Średnie zatrudnienie w okresie	3 826	4 181	(355)	(8,5%)
Stan zatrudnienia na koniec okresu	3 680	4 082	(402)	(9,8%)

*nie obejmuje osób na urloпах wychowawczych i bezpłatnych

Łączny współczynnik wypłacalności*

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015
I Kapitał podstawowy Tier I	4 846 131	4 781 008
II Całkowity wymóg kapitałowy, z tego:	2 263 548	2 238 956
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	1 720 122	1 685 320
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta	60 934	78 682
wymóg kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej	42 731	34 059
wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	16 927	16 418
suma wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego	116 113	86 544
wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	306 721	337 933
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,1%	17,1%

*Współczynnik wypłacalności obliczony został według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („CRR”).

7 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment działalności jest dającą się wyodrębnić częścią działalności Grupy, generującą przychody i koszty (w tym z transakcji wewnątrz Grupy), której wyniki operacyjne są regularnie analizowane przez Zarząd jednostki dominującej, jako główny organ decyzyjny Grupy, w celu alokacji zasobów oraz oceny jej działalności.

Grupa jest zarządzana na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości instytucjonalnej i bankowości detalicznej. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego segmentu dokonywane jest zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę dla potrzeb sporządzenia sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem transakcji pomiędzy segmentami w ramach Grupy.

Przyporządkowania aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów Grupy do segmentów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych dla potrzeb zarządczych. Transfer finansowania pomiędzy segmentami Grupy oparty jest na stawkach bazujących na stopach rynkowych. Stawki transferowe są ustalane według tych samych zasad dla obu segmentów, a ich różnicowanie wynika jedynie ze struktury terminowej i walutowej aktywów i zobowiązań. Podstawą oceny wyników działalności segmentu jest zysk lub strata brutto.

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski.

Bankowość Instytucjonalna

W ramach segmentu Bankowości Instytucjonalnej Grupa oferuje produkty i świadczy usługi podmiotom gospodarczym, jednostkom samorządowym oraz dla sektora budżetowego. Obok tradycyjnych usług bankowych polegających na działalności kredytowej i depozytowej, segment świadczy usługi zarządzania gotówką, finansowania handlu, leasingu,

usług maklerskich i powiernictwa papierów wartościowych, oferuje produkty skarbu na rynkach finansowych i towarowych. Ponadto segment oferuje usługi bankowości inwestycyjnej na lokalnym i międzynarodowym rynku kapitałowym, w tym usług doradztwa, pozyskiwania i gwarantowania finansowania poprzez publiczne i niepubliczne emisje instrumentów finansowych. Działalność segmentu obejmuje także transakcje na własny rachunek na rynkach instrumentów kapitałowych, dłużnych oraz pochodnych.

Bankowość Detaliczna

Segment Bankowości Detalicznej dostarcza produktów i usług finansowych klientom indywidualnym, a także w ramach CitiBusiness mikroprzedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą. Oprócz prowadzenia rachunków, oferty w obszarze działalności kredytowej i depozytowej, Grupa oferuje klientom pożyczki gotówkowe, kredyty hipoteczne, karty kredytowe, prowadzi usługi zarządzania majątkiem, pośredniczy w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych.

Wyniki finansowe Grupy według segmentów działalności

w tys. zł	Za okres			01.01. – 30.09.2016			01.01. – 30.09.2015		
	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem
Wynik z tytułu odsetek	325 257	421 784	747 041	314 839	418 635	733 474			
Wynik wewnętrzny z tytułu odsetek, w tym:	(29 011)	29 011	-	(42 678)	42 678	-			
przychody wewnętrzne	-	29 011	29 011	-	42 678	42 678			
koszty wewnętrzne	(29 011)	-	(29 011)	(42 678)	-	(42 678)			
Wynik z tytułu opłat i prowizji	207 214	219 042	426 256	212 195	266 577	478 772			
Przychody z tytułu dywidend	1 325	6 513	7 838	1 626	5 715	7 341			
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	214 717	23 646	238 363	189 716	23 995	213 711			
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	42 601	-	42 601	118 800	-	118 800			
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	28 964	66 477	95 441	2 232	-	2 232			
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	8 024	-	8 024	5 198	-	5 198			
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	20 184	(5 369)	14 815	10 315	(21 657)	(11 342)			
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(371 204)	(477 849)	(849 053)	(380 758)	(490 013)	(870 771)			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(16 072)	(37 019)	(53 091)	(17 549)	(35 293)	(52 842)			
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	95	-	95	23	55	78			
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	17 477	(50 052)	(32 575)	802	16 046	16 848			
Zysk operacyjny	478 582	167 173	645 755	457 439	184 060	641 499			
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	85	-	85	97	-	97			
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(36 415)	(13 928)	(50 343)	-	-	-			
Zysk brutto	442 252	153 245	595 497	457 536	184 060	641 596			
Podatek dochodowy			(124 231)			(133 482)			
Zysk netto			471 266			508 114			

w tys. zł	Stan na dzień			30.09.2016			31.12.2015		
	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem
Aktywa	35 322 735	6 653 601	41 976 336	43 034 095	6 472 697	49 506 792			
Zobowiązania i kapitał własny, w tym:	30 008 468	11 967 868	41 976 336	38 188 084	11 318 708	49 506 792			
zobowiązania	24 757 697	10 509 519	35 267 216	32 930 579	9 725 557	42 656 136			

8 Działalność Grupy

1 Sektor Bankowości Instytucjonalnej

1.1 Podsumowanie wyników Segmentu

w tys. zł	III kw. 2016	III kw. 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	104 339	98 361	5 978	6,1%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	74 192	74 639	(447)	(0,6%)
Przychody z tytułu dywidend	482	164	318	193,9%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	86 012	47 387	38 625	81,5%
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży	21 676	-	21 676	-
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	1 534	2 232	(698)	(31,3%)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	463	4 288	(3 825)	(89,2%)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	6 004	3 494	2 510	71,8%
Razem przychody	294 702	230 565	64 137	27,8%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(125 074)	(127 823)	2 749	(2,2%)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	8	17	(9)	(52,9%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	342	1 828	(1 486)	(81,3%)
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	7	49	(42)	(85,7%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(13 637)	-	(13 637)	-
Zysk brutto	156 348	104 636	51 712	49,4%
Koszty/Dochody	42%	55%		

Na kształtowanie się wyniku brutto Segmentu Bankowości Instytucjonalnej w III kwartale 2016 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wpływ miały w szczególności:

- wzrost wyniku odsetkowego będący efektem wzrostu przychodów odsetkowych od należności od klientów dzięki pozytywnemu wpływowi marży kredytowej, częściowo skompensowane przez spadek przychodów odsetkowych od dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży oraz przeznaczonych do obrotu z powodu ich niższego średniego wolumenu. Jednocześnie odnotowano wyższe koszty odsetkowe od klientów z sektora niefinansowego z powodu wzrostu wolumenu depozytowych dla tych klientów;
- niewielki spadek z tytułu opłat i prowizji, głównie w obszarze działalności powierniczej;
- wzrost wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji o 38,6 mln zł r./r. głównie z powodu wzrostu na działalności klientowskiej
- wzrost wyniku na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych o 21,7 mln zł r./r. wobec niezrealizowanego wyniku w III kwartale 2015 roku;
- spadek kosztów działania i kosztów ogólnego zarządu wraz z amortyzacją wynikał między innymi z niższych kosztów z tytułu opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego;
- niewielki wzrost odpisów netto o 1,4 mln zł r./r. (0,4 mln zł odwrócenia odpisów netto w III kwartale 2016 roku wobec 1,8 mln zł odwrócenia odpisów netto w III kwartale 2015 roku), głównie w wyniku wzrostu ekspozycji pozabilansowych, co skutkowało zwiększeniem odpisów IBNR.

1.2 Bankowość instytucjonalna oraz rynki kapitałowe

Bankowość Instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Bank świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec III kwartału 2016 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów korporacyjnych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 6,4 tys., co oznacza spadek o 6% w porównaniu do końca III kwartału 2015 roku, w którym liczba klientów wyniosła 6,8 tys. W ramach bankowości przedsiębiorstw (małe i średnie firmy, duże przedsiębiorstwa i sektor publiczny) Bank obsługiwał na koniec III kwartału 2016 roku 4,0 tys. klientów (co oznacza spadek o 13% w porównaniu do 4,6 tys. klientów obsługiwanych na koniec III kwartału 2015 roku). Główny powód spadku jest związany z nowymi regulacjami prawnymi dotyczącymi depozytów sądowych.

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Bank zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów

z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Banku, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i pasywów w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa*

mln zł				Zmiana		Zmiana	
	30.09.2016	30.06.2016	30.09.2015	(1)/(2)		(1)/(3)	
	(1)	(2)	(3)	mln zł	%	mln zł	%
Przedsiębiorstwa,** w tym:	5 025	4 881	4 845	144	3%	180	4%
Małe i średnie firmy	1 936	1 851	1 881	85	5%	55	3%
Duże przedsiębiorstwa	3 089	3 030	2 964	59	2%	125	4%
Sektor Publiczny	114	138	174	(24)	(17%)	(60)	(34%)
Klienci Globalni	2 151	2 684	3 536	(533)	(20%)	(1 385)	(39%)
Klienci Korporacyjni	4 582	3 689	3 098	893	24%	1 484	48%
Pozostałe***	16	48	18	(32)	(67%)	(2)	(11%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	11 888	11 440	11 671	448	4%	217	2%

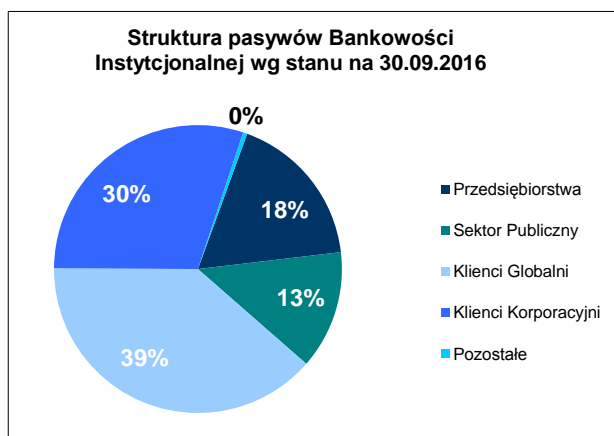
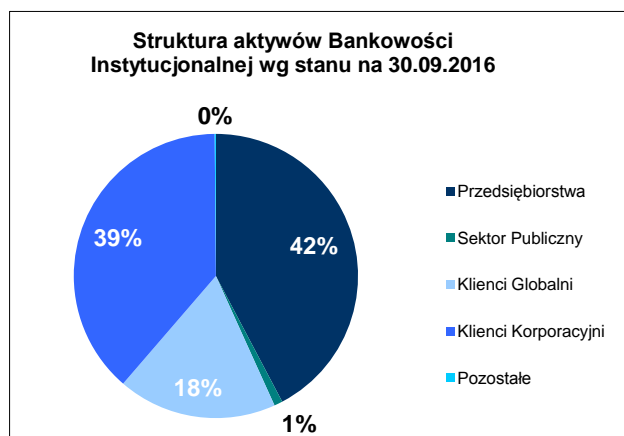
Zobowiązania*

mln zł				Zmiana		Zmiana	
	30.09.2016	30.06.2016	30.09.2015	(1)/(2)		(1)/(3)	
	(1)	(2)	(3)	mln zł	%	mln zł	%
Przedsiębiorstwa,** w tym:	3 526	3 708	3 346	(182)	(5%)	180	5%
Małe i średnie firmy	2 291	2 329	2 326	(38)	(2%)	(35)	(2%)
Duże przedsiębiorstwa	1 235	1 379	1 021	(144)	(10%)	214	21%
Sektor Publiczny	2 673	2 249	1 451	424	19%	1 222	84%
Klienci Globalni	7 757	7 036	6 849	721	10%	908	13%
Klienci Korporacyjni	6 020	8 134	4 950	(2 114)	(26%)	1 070	22%
Pozostałe***	93	96	358	(3)	(3%)	(265)	(74%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	20 069	21 223	16 954	(1 154)	(5%)	3 115	18%

* W 2015 roku nastąpiła zmiana klasyfikacji klientów według segmentów

** Do segmentu Przedsiębiorstw klasyfikowani są klienci, których obrót roczny wynosi od 8 mln zł do 150 mln zł (Małe i średnie przedsiębiorstwa) oraz od 150 mln zł do 1,5 mld zł (Duże przedsiębiorstwa).

*** Pozycja „Pozostałe” obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy Leasing sp. z o.o., którzy nie są klientami Banku.

Kluczowe transakcje i osiągnięcia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w III kwartale 2016 roku:

- W segmencie Klientów Strategicznych i Globalnych:
 - Podpisanie umowy kredytowej z jednym z głównych producentów w branży FMCG na podwyższenie 3-letniego kredytu z kwoty 100 mln zł do 200 mln zł oraz kredytu w rachunku bieżącym z 60 mln zł do 100 mln zł w ramach wygranego przetargu na współpracę w zakresie produktów obsługi rachunku bankowego i finansowania;
 - Udzielenie kredytu w wysokości 200 mln zł dla jednego z liderów w branży handlowej;
 - Podpisanie umów na finansowanie dostawców z dwiema strategicznymi spółkami z wiodącej niemieckiej grupy energetycznej w Polsce na 30 mln zł;

- Wygranie przetargu na obsługę wpłat gotówkowych dla dużej firmy z branży detalicznej;
- Wygranie przetargu na obsługę połowy sklepów klienta z branży handlu detalicznego;
- Rozpoczęcie i rozwój współpracy w zakresie kompleksowej obsługi bankowej jednym z liderów w branży samochodowej;
- Podpisanie umowy na obsługę rachunku powierniczego dla jednego z największych klientów z branży motoryzacyjnej.
- W segmencie Bankowości Przedsiębiorstw, Bank udzielił m.in.:
 - Podwyższenia finansowania o 55 mln zł w formie konsorcjum dla przedsiębiorstwa zajmującego się wydawaniem książek;
 - Kredytu rewolwingowego pod gwarancję - podwyższenie kredytu o 50 mln zł na roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej;
 - Kredytu w kwocie 40 mln zł w ramach finansowania dostawców dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją pozostałych artykułów spożywczych;
 - Kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 25 mln zł oraz kredytu długoterminowego w kwocie 15 mln zł dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją wyrobów z mięsa;
 - Promesy w kwocie 25 mln zł dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją opakowań z tworzyw sztucznych;
 - Promesy w kwocie 23 mln zł dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych;
 - Kredytu długoterminowego w kwocie 15 mln zł na finansowanie maszyn, urządzeń i pojazdów;
 - Kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 20 mln zł dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją części i akcesoriów do pojazdów silnikowych;
 - Kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 20 mln zł dla przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją wyposażenia elektrycznego i elektronicznego do pojazdów silnikowych.
- Akwizycja klientów: w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 88 nowych klientów w III kwartale 2016 roku, w tym 16 Dużych Przedsiębiorstw, 52 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 20 podmiotów Sektora Publicznego. Bank również pozyskał 9 relacji klientów w segmencie Klientów Strategicznych i Klientów Globalnych.

Działalność i osiągnięcia biznesowe Pionu Skarbu

- Elektroniczne kanały zawierania transakcji wymiany walutowej cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem klientów. Prawie 80 % wszystkich transakcji FX zawierane jest tą drogą. Dzięki elektronicznej Platformie CitiFX Pulse, klienci samodzielnie zawierają transakcje przez 24 godziny na dobę, korzystają z dostępu do informacji rynkowych przed dokonaniem transakcji oraz z funkcjonalności ułatwiających analizę ekspozycji walutowej;
- Zgodnie z raportem "Rating&Rynek" przygotowywanym przez agencję Fitch Ratings, Bank posiadał na koniec września 2016 14,61% udziału w rynku jako organizator obligacji i certyfikatów depozytowych dla banków, co daje mu drugą pozycję pośród innych uczestników rynku;
- W trzecim kwartale 2016 Bank był aktywny na rynku dłużnych papierów wartościowych poprzez udział w następujących transakcjach:
 - Przeprowadzenie transakcji sekuryzacji na kwotę 1,25 mld zł dla klienta z sektora bankowego w Polsce;
 - Przeprowadzenie emisji konsorcjalnej 10-letnich obligacji w kwocie 1,1 mld zł dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
 - Zawarcie nowej transakcji kredytowej w ramach klubu banków dla klienta z branży wydawniczej do kwoty 390 mln zł.

Bankowość Transakcyjna

Bank jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej w Polsce. Oferta bankowości transakcyjnej obejmuje następujące produkty i usługi:

- Produkty zarządzania środkami finansowymi: depozyty i rachunki bieżące, produkty zarządzania płynnością, bankowość elektroniczna;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect;
- Produkty gotówkowe;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Wydarzenia i osiągnięcia biznesowe obszaru Bankowości Transakcyjnej w III kwartale 2016 roku:

- **Bankowość elektroniczna**

W III kwartale 2016 roku prowadzono dalsze prace mające na celu zaoferowanie klientom Banku szeregu nowych rozwiązań w obszarze bankowości elektronicznej. Dane dotyczące bankowości elektronicznej:

- liczba klientów instytucjonalnych aktywowanych w systemie bankowości internetowej CitiDirect wynosiła 3,4 tys., zaś w CitiDirect EB (CitiDirect Ewolucja Bankowości) 3,2 tys.;
- liczba klientów instytucjonalnych aktywnie korzystających z systemu utrzymuje się stale na wysokim poziomie i wyniosła blisko 4,5 tys.;
- liczba klientów posiadających dostęp mobilny do obu wymienionych systemów bankowości elektronicznej wyniosła ponad 3,4 tys.;
- liczba transakcji przetworzonych elektronicznie przez systemy CitiDirect i CitiDirect EB wyniosła blisko 6,3 mln.

- **Depozyty i rachunki bieżące**

W III kwartale 2016 roku na skutek aktywizacji dotychczasowych i nowo pozyskanych klientów, Bank odnotował przyrost sald na rachunkach klientów instytucjonalnych. W III kwartale 2016 roku średnie miesięczne salda utrzymywane na rachunkach bieżących w Banku wzrosły o 18% w stosunku do analogicznego okresu 2015 roku, wzrost sald utrzymywanych na rachunkach złotówkowych wyniósł 24% w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku.

- **Karty Przedpłacone**

W III kwartale 2016 roku Bank zanotował znaczący wzrost wartości transakcji bezgotówkowych dokonywanych Kartami Przedpłaconymi, w porównaniu do analogicznego okresu 2015 roku. Ilość transakcji bezgotówkowych wzrosła o 69%, przy równoczesnym wzroście wartości transakcji Kartami Przedpłaconymi o 47% r./r. Bank zwiększył również ilość wydanych kart w stosunku do III kwartału 2015 roku o 43%.

Ponadto, w ramach projektu wdrożenia przedpłaconych kart płatniczych wydawanych z organizacją MasterCard przeprowadzono największe wdrożenie tego typu kart w Polsce. Bank umacnia się na pozycji lidera w zakresie oferty produktu, dzięki aktywnym pracom związanym z komercjalizacją nowatorskiego rozwiązania produktowego umożliwiającego niestandardową parametryzację produktu

Wartym uwagi jest fakt, że Bank jako nieliczny w gronie banków oferujących produkty przedpłacone spełnia znowelizowane wymogi prawne w tym zakresie.

- **Karty biznesowe**

W III kwartale 2016 roku nastąpił istotny wzrost liczby oraz wartości transakcji bezgotówkowych odpowiednio o 3% i 4% w porównaniu do II kwartału 2016 roku. Jednocześnie nastąpił wzrost ilości transakcji gotówkowych o 5% kw./kw., w tym we wrześniu 2016 roku aż o 20% w porównaniu do sierpnia 2016 roku. Główną przyczyną odnotowanych wzrostów jest konsekwentna prowadzona polityka pozyskiwania wysokich wolumenów transakcji oraz aktywizacji portfela obecnych klientów.

- **Przelewy zagraniczne**

Bank dysponuje kompleksową i bardzo szeroką ofertą rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Zintegrowane usługi rozliczeniowe obejmują kompilację zdalnych kanałów dostępu i oferty produktowej w zakresie rozliczeń zagranicznych. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank wprowadził ofertę rachunku wielowalutowego, który umożliwia klientom realizację przelewów w walutach egzotycznych w prosty, wygodny i efektywny sposób, bez konieczności otwierania rachunków walutowych i utrzymywania rachunków lokalnych za granicą. Oferta Banku jest, ze względu na zakres dostępnych walut, rozwiązaniem unikalnym na rynku polskim.

Bank prowadzi aktywną działalność w obsłudze zleceń walutowych. Ilość realizacji płatności SEPA w stosunku do III kwartału 2015 roku wzrosła o 4%.

- **Polecenie zapłaty**

Bank umożliwia swoim klientom kompleksową obsługę należności. Jednym z segmentów rynku usług tego typu jest rynek polecenia zapłaty. W III kwartale 2016 roku Bank utrzymał rolę lidera na polskim rynku rozliczając jako Bank wierzyciela blisko 47% wszystkich transakcji. Bank realizując strategię rozwoju polecenia zapłaty i digitalizacji procesów, prowadził aktywne działania mające na celu poprawę efektywności produktu, stosując cyfrową obsługę zgód polecenia zapłaty – połowa zgód polecenia zapłaty została wykonana w formie zdigitalizowanej.

- **SpeedCollect**

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. Funkcjonalność rachunków wirtualnych pozwala na zakodowanie w numerze rachunku informacji ważnych dla wierzyciela, takich jak np. numer kontrahenta lub numer własnej jednostki handlowej, rozliczającej się z utargu. Rozszerzeniem funkcjonalności rachunków wirtualnych jest usługa SpeedCollect Plus, umożliwiająca nie tylko automatyczną identyfikację i raportowanie wpływów na rachunek, ale również uzgadnianie tych transakcji z dodatkowymi informacjami dostarczonymi przez wierzyciela, zapewniając tym samym kompleksową informację o rozliczeniu należności. Liczba transakcji utrzymuje się na równie wysokim poziomie, jak w analogicznym okresie 2015 roku.

• **Produkty gotówkowe**

Bank zapewnia swoim klientom kompleksową obsługę gotówkową. Znaczna większość wpłat dokonywana jest w formie zamkniętej, tj. dostarczana do Banku w zamkniętych opakowaniach i liczona pod nieobecność klienta. Usługa może być świadczona na terenie całego kraju w ponad 1 200 centrach obsługi gotówki. Udział gotówki w obrocie krajowym stale utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie.

Dodatkowo Bank świadczy usługi wpłat otwartych poprzez ponad 4 500 placówek, dzięki partnerstwu z Poczta Polska S.A.

Wpłaty gotówkowe mogą być dokonywane bezpośrednio na rachunki klientów prowadzone w Banku. Bank oferuje klientom możliwość dokonywania wpłat gotówkowych na rachunki wirtualne, dzięki czemu informacje niezbędne do prawidłowej identyfikacji wpłaty zawarte są bezpośrednio w numerze rachunku, co minimalizuje ryzyko błędnych (nieidentyfikowalnych) wpływów.

Mając na uwadze potrzeby klientów, Bank wprowadził rozwiązanie mające na celu optymalizację czynności związanych z przygotowaniem wpłaty, uzyskaniem dostępu do śledzenia statusu oddanych wpłat gotówkowych zamkniętych, raportowaniem oczekiwanych środków.

Obok wpłat gotówki klienci Banku korzystają również z wypłat – zarówno tradycyjnych wypłat w kasie, jak i odbioru zamkniętych pakietów z zasileniem gotówkowym.

Bank rozszerzył partnerstwo z Poczta Polska S.A. Oferta Banku w zakresie wypłat obejmuje wypłaty gotówkowe, zlecane w systemie bankowości elektronicznej Banku i realizowane we wszystkich placówkach Poczty Polskiej S.A. na terenie całego kraju oraz przekazy pieniężne, wygodne dla Klientów ze względu na dostarczanie gotówki bezpośrednio do odbiorcy.

• **Doradztwo unijne**

W III kwartale 2016 roku Bank kontynuował strategię działania, która w Perspektywie Finansowej 2014-2020 nakłada na banki istotną rolę w procesie dystrybucji środków europejskich. Koncentrowano się zarówno na przedsięwzięciach, które mogą być finansowane z Programów Operacyjnych oferowanych na poziomie krajowym (np. Program Operacyjny Inteligentny Rozwój), jak i na poziomie Regionalnych Programów Operacyjnych.

Wartym odnotowania jest fakt nawiązania współpracy ze Szkołami Wyższymi. Z dużym zainteresowaniem spotkała się oferta usług doradczych w zakresie analizy odpowiednich i dostępnych źródeł finansowania unijnego oraz opracowywania dokumentacji aplikacyjnych dla projektów dotyczących termomodernizacji infrastruktury – budynków dydaktycznych uczelni.

W III kwartale 2016 roku Biuro ds. UE przygotowywało dla Klientów Banku wnioski o udzielenie dotacji w ramach Działania 3.2.2 POIR - Kredyt na innowacje technologiczne.

• **Produkty finansowania handlu**

W III kwartale 2016 roku Departament Finansowania Handlu konsekwentnie realizował cele związane z rozwojem biznesu przede wszystkim w obszarze Programów Finansowania Dostawców jak i Kredytu Handlowego. Jednocześnie, doskonała obsługa, nowoczesna platforma elektroniczna oraz akcje promocyjne przyczyniły się do wzrostów zaangażowania w zakresie udzielonych gwarancji bankowych i akredytyw.

Ponadto, trwały prace dotyczące strategicznego projektu w zakresie finansowania wiarytelności handlowych w podejściu portfelowym głównie dla klientów z branży telekomunikacyjnej i energetycznej.

Do najważniejszych transakcji w III kwartale 2016 roku w obszarze finansowania handlu należą:

- Wygranie udziału w finansowaniu dla jednej z firm z branży paliwowej na łączną kwotę 200 mln zł;
- Rozwój programu finansowania w schemacie Kredytu Handlowego dla jednej z firm z branży FMCG na łączną kwotę 80 mln zł;
- Udzielenie gwarancji ze zlecenia jednej z firm reprezentujących przemysł ciężki na kwotę 18 mln zł.

• **Jednolity Plik Kontrolny**

Z dniem 1 lipca 2016 roku Citi Handlowy udostępnił klientom możliwość uzyskania informacji o transakcjach zapisanych na rachunkach prowadzonych przez Bank, niezbędnych do przekazania przez klienta organowi podatkowemu w postaci Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK). Rozwiązanie jest odpowiedzią na potrzeby klientów Citi Handlowy, w szczególności dużych przedsiębiorców, na których przepisy Ordynacji podatkowej (obowiązujące od 1 lipca 2016 roku) nałożyły obowiązek przekazywania całości lub części ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych na żądanie organu podatkowego w sposób określony przepisami w przypadku prowadzenia ksiąg podatkowych przy użyciu programów komputerowych. Citi Handlowy oferuje możliwość dostarczania Klientowi informacji o transakcjach zapisanych na rachunkach prowadzonych przez Bank w postaci plików zgodnych z formatem JPK (plik XML) za wybrany okres. Źródłowe dane transakcyjne (plik CSV) mogą być również dostarczane klientowi na bieżąco.

Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank jest liderem krajowego rynku banków depozytariuszy. Oferuje zarówno usługi powiernicze dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych, jak i usługi depozytariusza przeznaczone dla krajowych podmiotów finansowych, szczególnie funduszy emerytalnych, inwestycyjnych i kapitałowych funduszy ubezpieczeniowych.

Według stanu na dzień 30 września 2016 roku Bank prowadził 9 488 rachunków papierów wartościowych.

W tym samym czasie Bank pełnił obowiązki depozytariusza dla pięciu otwartych funduszy emerytalnych: MetLife OFE, Aviva OFE Aviva BZ WBK, Nationale - Nederlanden OFE, Pekao OFE, Nordea OFE, dla czterech dobrowolnych funduszy emerytalnych: MetLife DFE, Nationale - Nederlanden DFE, DFE Pekao i Generali DFE oraz pracowniczego funduszu emerytalnego PFE Orange Polska.

Bank pełnił również obowiązki depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez następujące towarzystwa funduszy inwestycyjnych: BZ WBK TFI S.A., PKO TFI S.A., Legg Mason TFI S.A. oraz Aviva Investors Poland TFI S.A.

Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską na rynku kapitałowym za pośrednictwem spółki Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”), w której Bank posiada 100-procentowy udział.

W III kwartale 2016 roku DMBH pośredniczył w ramach transakcji sesyjnych w 11,6% obrotów akcjami na rynku wtórnym, utrzymując wciąż pozycję lidera rynku. Był to najlepszy jak dotąd kwartał pod względem udziału rynkowego od początku 2015 roku. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku akcji na GPW wyniosła 11,3 mld zł i wzrosła o 2,8% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego przy spadku obrotów na GPW o 6,4%. Zmiana w stosunku do poprzedniego kwartału uległa znacznej poprawie, bo wartość transakcji sesyjnych zrealizowanych przez Spółkę wzrosła aż o 32,7%, podczas gdy zmiana wartości obrotów na GPW to plus 19,7%.

Na koniec III kwartału 2016 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 65 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym 20 z WIG20). Stanowi to 13,43% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W segmencie klientów detalicznych DMBH odnotowuje w 2016 roku rekordowo wysokie wyniki, na co wpływ mają prowadzone z dużym sukcesem przy współpracy z Bankiem zapisy na certyfikaty inwestycyjne FIZ oraz sprzedaż obligacji skarbowych. III kwartał 2016 roku pod tym względem był równie udany jak poprzednie kwartały. W III kwartale 2016 roku obserwowana była również wysoka aktywność klientów detalicznych korzystających z platformy transakcyjnej - CitiFX Stocks, która umożliwia obrót akcjami oraz instrumentami typu ETF notowanymi na największych giełdach zagranicznych oraz instrumentami rynku walutowego na rynku pozagiełdowym (OTC) z wykorzystaniem dźwigni finansowej. Za sprawą coraz popularniejszej wśród klientów CPC usługi doradztwa, przychody z prowizji na rynkach zagranicznych uzupełniły istotnie spadek aktywności klientów na GPW, który ma miejsce od kilku kwartałów.

Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec III kwartału 2016 roku wynosiła 11,8 tys. i zwiększyła się o 16% w stosunku do analogicznego okresu w 2015 roku oraz o 2,6% w porównaniu z końcem poprzedniego kwartału. Wzrost liczby rachunków wynikał przede wszystkim z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów dla usług rynków zagranicznych oraz forex realizowanych na platformie CitiFX Stocks.

W III kwartale bieżącego roku DMBH, przeprowadził istotną transakcję na rynku kapitałowym:

- Pekao S.A. – DMBH współprowadził księgę popytu w procesie sprzedaży akcji własnych przez UniCredit S.p.A.; wartość transakcji wyniosła 3,3 mld zł (transakcja rozliczona w lipcu).

Wybrane pozycje rachunku wyników i bilansu

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa 30.09.2016	Kapitał własny 30.09.2016	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.09.2016
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	632 106	106 501	9 986

Największy wpływ na wyniki osiągnięte przez DMBH ma aktywność inwestorów instytucjonalnych (zarówno krajowych jak i zagranicznych), która z kolei jest bezpośrednio uzależniona od napływu nowego kapitału, a także od koniunktury na krajowym rynku akcji.

Działalność leasingowa

W związku z podjętą w marcu 2013 roku decyzją Zarządu Banku o ograniczeniu działalności leasingowej prowadzonej przez Grupę Banku, działalność spółki Handlowy Leasing Sp. z o.o. („Handlowy-Leasing”, „HL”) została ograniczona wyłącznie do realizacji umów leasingowych zawartych do dnia 30 kwietnia 2013 roku. Po tej dacie HL nie zawierał nowych umów leasingu. Produkt leasingowy pozostał w ofercie Banku i jest oferowany w ramach tzw. "otwartej architektury", czyli partnerskiej współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy Banku. Obecnie usługi leasingowe świadczone są w ramach umowy o współpracy przez dwóch partnerów: Europejski Fundusz Leasingowy S.A. i CorpoFlota Sp. z o.o.

Wybrane pozycje rachunku wyników i bilansu

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa 30.09.2016	Kapitał własny 30.09.2016	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.09.2016
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	49 097	36 220	8 013

Sektor Bankowości Detalicznej

1.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	III kw. 2016	III kw. 2015	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	142 981	138 327	4 654	3,4%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	70 311	94 101	(23 790)	(25,3%)
Przychody z tytułu dywidend	22	-	22	-
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	7 115	8 698	(1 583)	(18,2%)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(3 508)	(12 269)	8 761	(71,4%)
Razem przychody	216 921	228 857	(11 936)	(5,2%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(162 782)	(171 415)	8 633	(5,0%)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	-	(11)	11	(100,0%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(18 425)	20 504	(38 929)	(189,9%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(5 194)	-	(5 194)	-
Zysk brutto	30 520	77 935	(47 415)	(60,8%)
Koszty/Dochody	75%	75%		

Wynik brutto Segmentu Bankowości Detalicznej w III kwartale 2016 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku kształtowany był głównie przez następujące czynniki:

- wzrost przychodów odsetkowych w efekcie wzrostu portfela produktów kredytowych oraz spadku kosztów odsetkowych, który został osiągnięty mimo istotnego wzrostu salda depozytów, jako rezultat obniżenia oprocentowania w związku z dostosowaniem go do rynkowych stóp procentowych (obniżenie oprocentowania dotyczyło głównie rachunków oszczędnościowych oraz lokat) oraz korzystnej zmiany struktury portfela depozytów (zwiększenia udziału depozytów bieżących przy zmniejszeniu depozytów terminowych);
- spadek wyniku prowizyjnego zanotowany na produktach inwestycyjnych (w konsekwencji osłabienia sentymentu i nastrojów rynkowych) i na ubezpieczeniach kredytowych (w związku z nowymi wymogami regulacyjnymi dotyczącymi ubezpieczeń grupowych), spadki te częściowo zrekomensowane zostały poprzez wdrożenie nowych produktów ubezpieczeniowych zarówno kredytowych jak i nie kredytowych oraz dostosowanie tabeli opłat i prowizji do modelu segmentacji klientów zgodnie ze strategią Banku, tj. preferencyjne warunki wyłącznie dla klientów mających pogłębioną relację z Bankiem (bezpłatne prowadzenie konta, preferencyjny kurs dla przewalutowań oraz bezpłatne doradztwo inwestycyjne);
- spadek kosztów działania z powodu obniżenia kosztów pracowniczych w efekcie zmniejszania się zatrudnienia oraz niższych kosztów z tytułu opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego;
- zwiększenie odpisów netto o 39 mln zł wynikające z sezonowania się portfela z utratą wartości wraz ze wzrostem średniego wieku tego portfela. Jednocześnie w III kwartale 2016 roku dokonano sprzedaży części ekspozycji detalicznej w wysokości 70,4 mln zł za kwotę 14,6 mln zł.

1.2 Wybrane dane biznesowe

w tys.	III kw. 2016	II kw. 2016	III kw. 2015	Zmiana kw./kw.	Zmiana r./r.
Liczba klientów indywidualnych	681,1	679,5	685,6	1,6	(4,5)
Liczba rachunków bieżących, w tym:	458,2	456,2	467,0	2,0	(8,8)
Liczba rachunków operacyjnych*	126,7	127,4	131,1	(0,7)	(4,4)
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie	12,1	13,0	14,2	(0,9)	(2,1)
Liczba rachunków oszczędnościowych	151,6	153,0	162,0	(1,4)	(10,4)
Liczba kart kredytowych, w tym:	699,0	698,0	698,5	1,0	0,5
karty co-brandowe	321,3	345,2	391,5	(23,9)	(70,2)
Liczba aktywnych kart kredytowych	632,8	631,8	698,5	1,0	(65,7)
Liczba kart debetowych, w tym:	252,2	252,6	281,1	(0,4)	(28,9)
liczba kart PayPass	252,2	252,6	267,9	(0,4)	(15,7)

* W III kwartale 2016 roku nastąpiła zmiana klasyfikacji rachunków operacyjnych. Poprzednie kwartały zostały odpowiednio skorygowane.

Należności netto od klientów indywidualnych – ujęcie zarządcze

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015	30.09.2015	Zmiana (1) / (2)		Zmiana r./r.	
	(1)	(2)	(3)	tys. zł	%	tys. zł	%
Należności niezabezpieczone, w tym:	5 043 357	4 872 448	4 853 094	170 909	3,5%	190 263	3,9%
Karty kredytowe	2 281 718	2 173 376	2 159 416	108 342	5,0%	122 302	5,7%
Pożyczki gotówkowe	2 699 672	2 635 759	2 618 447	63 913	2,4%	81 225	3,1%
Pozostałe należności niezabezpieczone	61 967	63 313	75 231	(1 346)	(2,1%)	(13 264)	(17,6%)
Kredyty hipoteczne	1 308 786	1 300 081	1 286 570	8 705	0,7%	22 216	1,7%
Należności od klientów netto, razem	6 352 143	6 172 529	6 139 664	179 614	2,9%	212 479	3,5%

1.3 Opis osiągnięć biznesowych

Rachunki bankowe

- Rachunki bieżące**

Liczba rachunków osobistych na koniec III kwartału 2016 roku wyniosła 458 tys. (na koniec III kwartału 2015 roku wynosiła 467 tys.), z czego 268 tys. stanowiły rachunki złotowe a 189 tys. rachunki walutowe. Spadek liczby rachunków jest efektem strategii Banku polegającej na skierowaniu oferty akwizycyjnej do klientów ze średnimi i wyższymi dochodami. Zmiana modelu akwizycji oraz stałe pogłębiane relacji z dotychczasowymi klientami odzwierciedlone jest we wzroście łącznego salda rachunków bieżących, które to wyniosło na koniec III kwartału 2016 roku ponad 4,94 mld zł, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 31%.

- Konta oszczędnościowe**

Liczba kont oszczędnościowych w III kwartale 2016 roku wyniosła 151 tys. Łączne saldo zgromadzonych na nich środków wyniosło 2,97 mld zł wobec 162 tys. kont oszczędnościowych o łącznym saldzie 2,92 mld zł w analogicznym okresie poprzedniego roku. Spadek sald na kontach oszczędnościowych jest wynikiem zmiany sytuacji makroekonomicznej i utrzymywaniem przez RPP polityki niskich stóp procentowych, a co za tym idzie spadkiem zainteresowania klientów tego typu produktami.

- Zmiany w ofercie**

W lipcu 2016 roku Bank udostępnił Klientom posiadającym karty debetowe Usługę 3D Secure stanowiącą dodatkową ochronę dla transakcji wykonywanych kartą debetową w Internecie poprzez potwierdzenie transakcji za pomocą jednorazowego hasła SMS.

III kwartał 2016 roku to kontynuacja wsparcia akwizycji nowych kont osobistych Citigold i Citigold Private Client poprzez premiowanie promocyjnym oprocentowaniem lokat terminowych, bonami podarunkowymi do realizowania w punktach handlowo - usługowych oraz kolejną odsłoną Programu Rekomendacji Citigold.

Karty Kredytowe

Na koniec III kwartału 2016 roku liczba kart kredytowych wyniosła 699 tys. Portfel kart kontynuuje trend wzrostowy od początku 2016 roku przy jednoczesnym spadku liczby zamykanych kart.

Saldo zadłużenia na kartach kredytowych na koniec III kwartału 2016 roku wyniosło 2,3 mld zł, tj. było wyższe o 6% w stosunku do tego samego okresu w roku poprzednim. W rezultacie Bank wzmocnił pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych, z udziałem rynkowym według danych na koniec września 2016 roku na poziomie 25,4%.

W III kwartale 2016 roku akwizycja kart kredytowych była wyższa o 43% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Utrzymano wysoki poziom aktywacji oraz transakcyjności pośród nowo pozyskanych klientów. W strukturze akwizycji kart kredytowych w III kwartale 2016 roku dominowała karta Citi Simplicity, z udziałem w akwizycji na poziomie 83%. Wśród kart partnerskich najwyższy udział w sprzedaży miała Karta Kredytowa Citibank World z udziałem w akwizycji na poziomie 12% oraz Karta Kredytowa Citibank PremierMiles z udziałem 2%.

Nasi klienci coraz częściej wybierają kartę Citi podczas wakacyjnych podróży. W III kwartale 2016 roku odnotowaliśmy wzrost liczby transakcji zagranicznych o 10% w stosunku do analogicznego okresu w poprzednim roku.

Pożyczki gotówkowe i pożyczki gotówkowe do rachunku karty kredytowej

Saldo pożyczek gotówkowych na koniec września 2016 roku wyniosło 2,7 mld zł i zanotowało wzrost o 3% w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Łączna sprzedaż pożyczek gotówkowych wyniosła w pierwszych trzech kwartałach 2016 roku 1 222 mln zł.

W III kwartale 2016 roku Bank kontynuował model sprzedaży pożyczek gotówkowych, koncentrując się na sprzedaży w procesach zdalnych (proces telefoniczny i platforma internetowa Banku) oraz prostych procesach sprzedaży bezpośredniej między innymi w nowoczesnych oddziałach Smart.

Produkty hipoteczne

Saldo portfela kredytów hipotecznych na koniec III kwartału 2016 roku utrzymywało się na poziomie 1,3 mld zł. W okresie ostatnich miesięcy Bank rozszerzał dostępność oferty kredytów hipotecznych dla Klientów z segmentów CPC, CitiGold i Citi Priority poprzez współpracę z partnerami zewnętrznymi działającymi na rynku deweloperskim oraz rynku obrotu nieruchomości.

Produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne

Na koniec III kwartału 2016 roku łączna wartość środków zainwestowanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych z elementem ubezpieczeniowym, bez inwestycji dwuwalutowych) przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku była o 1% niższa od wartości takich inwestycji na koniec analogicznego okresu w 2015 roku.

Było to spowodowane głównie zmniejszeniem się wolumenu sprzedaży funduszy inwestycyjnych oraz ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych co związane było ze zmienną sytuacją na rynku finansowym oraz brakiem sprzedaży ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Z drugiej strony, odnotowano wzrost sprzedaży w przypadku aktywów związanych z funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi, a także innymi instrumentami finansowymi zgromadzonymi na rachunkach prowadzonych przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH).

W ramach współpracy z DMBH Bank zrealizował w trzech kwartałach 2016 roku 10 subskrypcji certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte. Jeśli chodzi o produkty strukturyzowane, w analogicznym okresie Bank zrealizował 60 subskrypcji obligacji strukturyzowanych. Obligacje denominowane były w PLN, USD oraz EUR.

1.4 Rozwój kanałów dystrybucji

Bankowość Internetowa

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 30 dni zalogowali się do serwisu, wyniosła na koniec III kwartału 2016 roku 320 tys. użytkowników, co stanowi nieznaczny wzrost w porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów detalicznych Banku wyniósł na koniec III kwartału 2016 roku 50%.

Na koniec III kwartału 2016 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej Citi Mobile, czyli takich, którzy raz na 30 dni skorzystali z bankowości mobilnej wyniosła ponad 85 tys. Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem całego portfela klientów detalicznych wyniósł ponad 10%, co stanowi wzrost o 3 p.p. względem analogicznego okresu w 2015 roku.

W III kwartale 2016 roku akwizycja kart kredytowych w kanałach internetowych odnotowała wzrost o 65 %. W porównaniu do III kwartału 2015 roku i stanowi obecnie 32% całej akwizycji kart kredytowych w Banku. Sprzedaż internetowa pożyczek i produktów ratalnych przez Internet wzrosła o 208 % w porównaniu do III kwartału 2015 roku.

Bank kontynuuje prace nad projektem wdrożenia nowej wersji serwisu transakcyjnego Citibank® Online dla klientów detalicznych. Drugi etap został wdrożony we wrześniu 2016 roku i adresuje najczęstsze przyczyny telefonów do banku takie jak: zablokowanie karty; zarządzanie produktami ratalnymi, szczegóły dotyczące kart dodatkowych i naklejek zbliżeniowych a także wymiana dokumentacji pomiędzy bankiem a klientem. Etap drugi będzie testowany przez pracowników banku oraz grupę klientów w ramach wywiadów bezpośrednich. Kolejny etap wdrożenia zaplanowany jest na listopad.

Bankowość Mobilna

Na koniec III kwartału 2016 roku liczba użytkowników mobilnych (czyli takich, którzy przynajmniej raz w miesiącu skorzystali z bankowości mobilnej Citi Mobile na różnych urządzeniach) sięgnęła 85 tys., co stanowiło 19% wszystkich klientów aktywnych transakcyjnie – to wzrost o ponad 5 p.p. w stosunku do analogicznego okresu w roku ubiegłym.

Od momentu udostępnienia bankowości mobilnej Citi Mobile, czyli od maja 2010 roku, aplikacja została pobrana 240 tys. razy.

Akwizycja pośrednia i bezpośrednia

- **Sprzedaż bezpośrednia**

W obszarze kanału dystrybucji detalicznej Universal Bankers, Citi Handlowy kontynuuje dynamiczny wzrost portfela klientów bazując na akwizycji trzech podstawowych produktów: kart kredytowych, pożyczek gotówkowych oraz kont Citi Priority. Pozyskiwanie klientów odbywa się poprzez obecność mobilnych doradców blisko swoich klientów, m.in. w galeriach handlowych zlokalizowanych w największych miastach Polski, na stacjach benzynowych, kinach a także podczas wydarzeń kulturalnych oraz sportowych. Bardzo dynamicznie rozwija się również współpraca z firmami oraz kompleksami biurowymi gdzie docieramy do szerokiego grona klientów detalicznych. Ciągła koncentracja na poprawie procesów, a także digitalizacji sprzedaży pozwala osiągać coraz wyższą efektywność sprzedaży.

1.5 Sieć placówek

Bankowy Ekosystem Smart

W obszarze sieci oddziałów bankowych Citi Handlowy kontynuuje strategię dotarcia do klientów opartą o różne typy i formaty punktów kontaktu, dopasowanych do docelowej grupy klientów.

O pozyskiwanie i obsługę klientów Citigold Private Client i Citigold dbają Osobiści Opiekunowie w Centrach CPC i Citigold zlokalizowanych w 9 największych miastach Polski. Równolegle Bank w dalszym ciągu rozwija procesy obsługi zdalnej, co pozwala oferować klientom realizację coraz szerszej palety transakcji bez konieczności wizyty w fizycznym oddziale.

Pozyskiwanie nowych klientów, głównie z segmentu Emerging Affluent oraz sprzedaż produktów kredytowych Bank prowadzi poprzez 16 placówek Smart zlokalizowanych w ruchliwych punktach miast. Dodatkowo Bank jest także obecny w miejscach najchętniej uczęszczanych przez potencjalnych klientów działając w oparciu o standy i mobilne stanowiska sprzedażowe w popularnych centrach handlowych, kinach, lotniskach oraz stacjach benzynowych. Doradcy spotykają się z klientami także podczas atrakcyjnych wydarzeń marketingowych oraz targów branżowych.

Bank skupia się jednocześnie na budowaniu lekkiej sieci dystrybucji, przy maksymalnym wykorzystaniu kanałów zdalnych w pozyskiwaniu i obsłudze klientów. Citi Handlowy pracuje nad koncepcją placówek Smart Mini, których uruchomienie planowane jest w IV kwartale 2016 roku. Będą to minipunkty sprzedaży i obsługi klientów, o szerszym zakresie obsługi klientów i sprzedaży produktów niż inne tego typu inicjatywy obecne na polskim rynku.

W III kwartale 2016 roku Bank pracował także nad zmianami w ramach istniejących placówek Smart poprzez stałą poprawę procesów i konsekwentnie podążając w kierunku digitalizacji dla jeszcze szybszej i bardziej wygodnej obsługi klientów.

Liczba oddziałów i pozostałych punktów sprzedaży / kontaktu z klientem

	30.09.2016 (1)	31.12.2015 (2)	30.09.2015 (3)	Zmiana (1)/(2)	Zmiana (1)/(3)
Liczba placówek*:	36	45	46	(9)	(10)
HUB Gold	8	8	8	-	-
Smart Hub Gold	2	2	2	-	-
Blue	9	18	19	(9)	(10)
Centrum Inwestycyjne	2	2	2	-	-
Oddziały Smart	14	14	14	-	-
Oddziały korporacyjne	1	1	1	-	-

* Klasyfikacja oddziałów ze względu na rodzaj świadczonych usług. Zgodnie z nią oddziały podzielono na: HUB Gold (oddziały z wydzielonymi strefami do obsługi klientów Citigold), Blue (oddziały bez wydzielonej strefy Citigold), Centrum Inwestycyjne oraz nowoczesne placówki typu Smart.

9 Rating

Na koniec III kwartału 2016 roku Bank posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Fitch Ratings („Fitch”):

Rating długoterminowy podmiotu	A-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu	F1
Viability rating	bbb+
Rating wsparcia	1

* *Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.*

Na koniec III kwartału 2016 roku Bank posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Moody's Investors Service („Moody's”) na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji:

Ocena dla depozytów długoterminowych	A3
Perspektywa ratingu depozytów długoterminowych	stabilna
Ocena dla depozytów krótkoterminowych	Prime-2
Baseline Credit Assessment (BCA)	Baa3
Adjusted Baseline Credit Assessment (Adjusted BCA)	Baa2
Długoterminowa ocena Counterparty Risk Assessment	A2
Krótkoterminowa ocena Counterparty Risk Assessment	Prime-1

10 Ujawnienia dotyczące instrumentów finansowych

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych wykazywanych według zamortyzowanego kosztu w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

w tys. zł	30.09.2016		31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	638 091	638 091	757 103	757 105
Należności od klientów	18 561 265	18 575 013	18 975 471	19 051 525
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	2 371 866	2 372 012	6 963 561	6 963 525
Zobowiązania wobec klientów	30 520 264	30 520 091	31 586 303	31 585 503

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli oraz inwestycji w instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży wycenianych według ceny nabycia, wartości bilansowe pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej są zasadniczo równe ich wartości godziwej ze względu na ich krótkoterminowy charakter.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży wyceniane według ceny nabycia nie posiadają ceny notowanej na aktywnym rynku, a ich wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić.

Według założeń strategicznych Grupy zakłada się stopniową redukcję posiadanych zaangażowań kapitałowych, z wyjątkiem wybranych zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych prowadzących działalność na rzecz sektora finansowego. Poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych.

W okresie 9 miesięcy 2016 spośród inwestycji kapitałowych, których wycena wartości godziwej nie była możliwa Grupa dokonała zbycia udziałów w spółce Odlewnie Polskie S.A. Wartość bilansowa zbywanych udziałów w spółce Odlewnie Polskie S.A. wynosiła 562 tys. zł., zaś zysk na sprzedaży 2 466 tys. zł.

W okresie 9 miesięcy 2015 roku Grupa nie dokonała zbycia inwestycji kapitałowych, których wartości godziwej nie można było uprzednio wiarygodnie wycenić.

Metody wyceny i założenia przyjęte dla celów wyceny w wartości godziwej

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych oblicza się następująco:

- Wartość godziwą instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Grupa stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- do wyceny transakcji opcyjnych wykorzystywane są rynkowe modele wyceny opcji,
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.
- Do wyceny transakcji na papierach wartościowych stosuje się bieżące notowania rynkowe lub w przypadku braku notowań, odpowiednie modele oparte na krzywych dyskontowych i forwardowych z uwzględnieniem wartości spreadu kredytowego jeżeli istnieje taka konieczność.
- Wartości godziwe innych aktywów i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem wyżej opisanych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem zmian rynkowych stóp procentowych, jak i zmian marż dla danego okresu sprawozdawczego.

Od dnia 1 czerwca 2015 roku wprowadzony został nowy model kalkulacji wyceny dla transakcji pochodnych oraz transakcji wymiany w związku ze zmianą infrastruktury systemowej.

Wartość godziwa ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

W zależności od stosowanej metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom I: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny pochodzące z aktywnego rynku, na którym dostępne są regularne kwotowania i obroty.

Do rynku aktywnego możemy zaliczyć notowania giełdowe, brokerskie oraz notowania w systemach typu serwisy cenowe takie jak Reuters i Bloomberg, które reprezentują faktyczne transakcje rynkowe zawierane na warunkach

rynkowych. Do poziomu pierwszego zaliczamy przede wszystkim papiery wartościowe przeznaczone do obrotu lub dostępne do sprzedaży,

- poziom II: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o modele oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku i prezentowane w systemach Reuters lub Bloomberg i w zależności od instrumentów finansowych stosowane są następujące szczegółowe techniki wycen:
 - notowane ceny rynkowe dla danego instrumentu lub notowane ceny rynkowe dla instrumentu alternatywnego,
 - wartość godziwą swapów na stopę procentową oraz terminowych kontraktów walutowych oblicza się jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkowe krzywe dochodowości oraz aktualne kursy fixing NBP w przypadku instrumentów walutowych,
 - inne techniki, takie jak krzywe dochodowości oparte na cenach alternatywnych dla danego instrumentu finansowego,
- poziom III: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny wykorzystujące istotne parametry niepochodzące z rynku.

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej usystematyzowane według powyższych kategorii.

Na dzień 30 września 2016 roku

w tys. zł	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 686 909	1 042 519	-	2 729 428
instrumenty pochodne	-	1 042 048	-	1 042 048
dłużne papiery wartościowe	1 649 132	471	-	1 649 603
instrumenty kapitałowe	37 777	-	-	37 777
Pochodne Instrumenty zabezpieczające	-	908	-	908
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	16 594 575	100 300	-	16 694 875
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży	1 045	-	18 299	19 344
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	47 730	1 165 810	-	1 213 540
krótka sprzedaż papierów wartościowych	47 730	-	-	47 730
instrumenty pochodne	-	1 165 810	-	1 165 810
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	75 957	-	75 957

Na dzień 31 grudnia 2015 roku

w tys. zł	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 307 386	2 679 898	-	6 987 284
instrumenty pochodne	154	2 266 978	-	2 267 132
dłużne papiery wartościowe	4 279 640	412 920	-	4 692 560
instrumenty kapitałowe	27 592	-	-	27 592
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	1 795	-	1 795
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	16 842 252	1 509 007	-	18 351 259
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży	1 006	-	63 323	64 329
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	988 485	2 259 038	-	3 247 523
krótka sprzedaż papierów wartościowych	988 102	-	-	988 102
instrumenty pochodne	383	2 259 038	-	2 259 421
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	112 383	-	112 383

Na dzień 30 września 2016 roku kwota aktywów finansowych klasyfikowanych do poziomu III obejmuje wartość udziału w spółce Visa Inc. w wysokości 18 299 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kwota ta obejmuje wartość udziału w spółce Visa Europe Limited w wysokości 63 323 tys. zł.

W pierwszym półroczu 2016 r. Zarząd Banku Handlowego w Warszawie S.A. otrzymał informację dotyczącą ostatecznej alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. W wyniku rozliczenia transakcji Bank zbył posiadany udział Visa Europe Limited oraz w zamian otrzymał:

- (a) 15 838 604,03 EUR w gotówce;
- (b) 5 751 akcji uprzywilejowanych Visa Inc. Serii C;
- (c) płatność odroczoną płatną po 3 latach od daty finalizacji transakcji.

Wysokość odroczonej płatności na rzecz Banku będzie proporcjonalna do udziału Banku w całkowitej kwocie płatności na dzień finalizacji transakcji wynoszącego 0.1220725995% i wyniesie odpowiednio: 1 220 726,00 EUR (część

kapitałowa płatności odroczonej) oraz 152 424,73 EUR (część odsetkowa płatności odroczonej).

Wartość netto akcji po uwzględnieniu dyskonta na dzień 30 września 2016 roku wynosi 18 299 tys. zł.

Zmiany aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej określonej z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	01.01.-30.09.2016	01.01.-31.12.2015
	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
	Inwestycje kapitałowe	Inwestycje kapitałowe
Stan na dzień 1 stycznia	63 323	-
Wyksięgowanie wyceny udziałów	(63 323)	-
Ujęcie wyceny udziałów	17 355	63 323
Aktualizacja wyceny	944	-
Stan na koniec okresu	18 299	63 323

W wyniku ostatecznej alokacji rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. w I półroczu 2016 roku Bank rozpoznał wynik na sprzedaży akcji i udziałów mniejszościowych (AFS) w wysokości 92 975 tys. zł, na który wchodzi otrzymana gotówka, płatność odroczonej płatna po 3 latach od daty transakcji oraz wycena akcji uprzywilejowanych Visa Inc.

Poza wyżej wymienionymi aktywami w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są aktywa trwale przeznaczone do zbycia, których wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest niższa od wartości bilansowej. W związku z tym wykazane są one w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej, która na dzień 30 września 2016 roku wynosiła 1 928 tys. zł (31 grudnia 2015 roku: 1 928 tys. zł).

W okresie 9 miesięcy 2016 roku Grupa nie dokonywała transferu pomiędzy poziomami wartości godziwej instrumentów finansowych ze względu na stosowaną metodę ustalania wartości godziwej.

W okresie 9 miesięcy 2016 roku Grupa nie dokonywała zmian w zasadach klasyfikacji instrumentów finansowych (prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej) do poszczególnych kategorii odzwierciedlających stosowaną metodę ustalania wartości godziwej (poziom I, poziom II i poziom III).

W okresie 9 miesięcy 2016 roku Grupa nie dokonywała zmian w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany przeznaczenia bądź wykorzystania aktywa.

W okresie 9 miesięcy 2016 roku nie wystąpiły istotne zmiany warunków prowadzenia działalności i sytuacji gospodarczej, które miałyby wpłynąć na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych Grupy, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej, czy po koszcie zamortyzowanym.

Na dzień 30 września 2016 roku nie odnotowano istotnej zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży w stosunku do końca 2015 roku, o spadku wielkości tego portfela w stosunku do końca 2015 roku zdecydowała w głównej mierze sprzedaż polskich papierów wartościowych denominowanych zarówno w złotych jak i walutach obcych podyktowana realizacją zysku.

O spadku wielkości portfela instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu w stosunku do końca 2015 roku zdecydowała w głównej mierze sprzedaż polskich papierów wartościowych denominowanych zarówno w złotych jak i walutach obcych.

11 Utrata wartości i rezerwy

w tys. zł	Stan na 1 stycznia 2016	Zwiększenia			Zmniejszenia			Stan na 30 września 2016
		Utworzenie odpisów	Inne*	Rozwiązanie odpisów	Spisanie należności w ciężar odpisów	Sprzedaż wierzytelności / pozostałych aktywów	Inne*	
Utrata wartości aktywów finansowych								
Należności od banków	1 750	3 225	-	(4 506)	-	-	(336)	133
Należności od klientów	585 406	140 145	9 993	(92 799)	(45 053)	(16 627)	-	581 065
	587 156	143 370	9 993	(97 305)	(45 053)	(16 627)	(336)	581 198
Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne								
	10 451	14 175	-	(14 206)	-	-	-	10 420
	597 607	157 545	9 993	(111 511)	(45 053)	(16 627)	(336)	591 618
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycje kapitałowe	9 485	-	-	-	-	(2 275)	-	7 210

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.
za III kwartał 2016 roku

w tys. zł	Stan na 1 stycznia 2016	Zwiększenia			Zmniejszenia			Stan na 30 września 2016
		Utworzenie odpisów	Inne*	Rozwiązanie odpisów	Spisanie należności w ciężar odpisów	Sprzedaż wierzycelności /pozostałych aktywów	Inne*	
Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	1 401	-	-	-	-	(13)	-	1 388
Pozostałe aktywa	191	2 455	-	(2 098)	(9)	-	(29)	510
	11 077	2 455	-	(2 098)	(9)	(2 288)	(29)	9 108
Razem utrata wartości aktywów oraz rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	608 684	160 000	9 993	(113 609)	(45 062)	(18 915)	(365)	600 726
Pozostałe rezerwy								
Na sprawy sporne	10 522	903	-	(4 821)	-	-	(3 308)	3 296
Na restrukturyzację	2 521	-	-	(669)	-	-	(1 119)	733
Razem pozostałe rezerwy	13 043	903	-	(5 490)	-	-	(4 427)	4 029

*Pozycja „Inne” obejmuje w szczególności wykorzystanie rezerw i różnice kursowe.

w tys. zł	Stan na 1 stycznia 2015	Zwiększenia			Zmniejszenia			Stan na 31 grudnia 2015
		Utworzenie odpisów	Inne*	Rozwiązani e odpisów	Spisanie należności w ciężar odpisów	Sprzedaż wierzycelności /pozostałych aktywów	Inne*	
Utrata wartości aktywów finansowych								
Należności od banków	2 880	3 900	-	(4 972)	-	-	(58)	1 750
Należności od klientów	798 896	174 520	2 821	(154 922)	(99 868)	(134 936)	(1 105)	585 406
	801 776	178 420	2 821	(159 894)	(99 868)	(134 936)	(1 163)	587 156
Rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	13 238	25 956	-	(28 743)	-	-	-	10 451
	815 014	204 376	2 821	(188 637)	(99 868)	(134 936)	(1 163)	597 607
Utrata wartości pozostałych aktywów								
Inwestycje kapitałowe	11 440	-	-	-	-	(1 955)	-	9 485
Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	1 401	-	-	-	-	-	-	1 401
Pozostałe aktywa	266	689	-	(716)	(2)	-	(46)	191
	13 107	689	-	(716)	(2)	(1 955)	(46)	11 077
Razem utrata wartości aktywów oraz rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	828 121	205 065	2 821	(189 353)	(99 870)	(136 891)	(1 209)	608 684
Pozostałe rezerwy								
Na sprawy sporne	9 634	16 774	-	(1 207)	-	-	(14 679)	10 522
Na restrukturyzację	3 537	1 989	-	(700)	-	-	(2 305)	2 521
Razem pozostałe rezerwy	13 171	18 763	-	(1 907)	-	-	(16 984)	13 043

*Pozycja „Inne” obejmuje w szczególności wykorzystanie rezerw i różnice kursowe.

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2016 roku jak również w roku 2015 Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz odwróceń odpisów z tego tytułu.

12 Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. zł	30.09.2016	31.12.2015
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	407 125	568 132
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(242 767)	(406 546)
Aktywo netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	164 358	161 586

Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu.

13 Transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2016 roku wartość nabytych przez Grupę składników "Rzeczowych aktywów trwałych" wynosi 19 383 tys. zł (w 2015 roku: 34 502 tys. zł); wartość składników zbytych wynosi 1 249 tys. zł (w 2015 roku: 6 248 tys. zł).

Według stanu na dzień 30 września 2016 roku Grupa nie posiadała istotnych zobowiązań umownych z tytułu dokonania w przyszłości zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

14 Niespłnienie lub naruszenie postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2016 roku nie wystąpiło w Grupie zdarzenie niespłacenia lub naruszenia postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki.

15 Sezonowość lub cykliczność działalności

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

16 Emisje, wykup i spłaty nie udziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 9 miesięcy 2016 roku nie dokonano emisji dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych oraz ich wykupu bądź spłaty.

17 Wyplacone (lub zadeklarowane) dywidendy

Dywidendy zadeklarowane

W dniu 21 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Handlowego w Warszawie S.A. (dalej jako WZ) podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za 2015 rok, w tym postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 611 486 928,00 zł. Dywidenda ma charakter pieniężny. Kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 4 złote 68 groszy. Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 130 659 600 sztuk.

Jednocześnie WZ postanowiło określić termin ustalenia prawa do dywidendy na dzień 4 lipca 2016 roku (dzień dywidendy) oraz termin wypłaty dywidendy na dzień 21 lipca 2016 roku (termin wypłaty dywidendy) i w tym dniu dywidenda została wypłacona.

18 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym

- Kontynuując transformację systemu dystrybucji w kierunku budowania Bankowego Ekosystemu Smart, jak również zmiany modelu operacyjnego mające na celu dalszą poprawę efektywności operacyjnej, w nawiązaniu do raportu bieżącego nr. 22/2013 z dnia 22 października 2013 roku, Bank utworzył rezerwę w kwocie 15 371 tys. zł.
- W dniu 4 października 2016 roku Komisja Nadzoru Finansowego zidentyfikowała Bank jako inną instytucję o znaczeniu systemowym oraz nałożyła, na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej, bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 unijnego rozporządzenia CRR (nr 575/2013). Decyzja Komisji jest natychmiast wykonalna.
- W dniu 9 listopada 2016 roku agencja Fitch Ratings („Fitch”) dokonała przeglądu ocen ratingowych Banku i podjęła decyzję o podwyższeniu Viability Rating do poziomu „a-” z „bbb+”. W uzasadnieniu podwyższenia Viability Rating’u, Agencja podała w swoim komunikacie, że rating Banku uwzględnia konserwatywny model biznesowy, niski apetyt na ryzyko oraz silne kapitały i bufony płynnościowe. Pozostałe ratingi Banku utrzymano na niezmiennym poziomie. Jednocześnie, Bankowi zostały nadane dwie nowe oceny ratingowe: długoterminowy rating na skali krajowej (National Long-term Rating) na poziomie „AA+ (pol)” oraz krótkoterminowy rating na skali krajowej (National Short-term Rating) na poziomie „F1+ (pol)”.

19 Zmiany udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych

Szczegółowe zestawienie udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych na dzień 30 września 2016 roku i zmiany w stosunku do końca 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.09.2016	31.12.2015	tys. zł	%
Zobowiązania warunkowe udzielone				
finansowe	17 130 634	15 916 191	1 214 443	7,6%
akredytywy importowe wystawione	167 480	160 065	7 415	4,6%
linie kredytowe udzielone	15 687 154	14 618 126	1 069 028	7,3%
gwarancje emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom	1 276 000	1 138 000	138 000	12,1%
gwarancyjne	2 263 095	2 131 343	131 752	6,2%
gwarancje i poręczenia udzielone	2 229 174	2 101 477	127 697	6,1%
akredytywy eksportowe potwierdzone	896	335	561	167,5%
pozostałe	33 025	29 531	3 494	11,8%
	19 393 729	18 047 534	1 346 195	7,5%
Zobowiązania warunkowe otrzymane				
finansowe (lokaty do otrzymania)	-	-	-	-
gwarancyjne (gwarancje otrzymane)	16 802 883	15 470 264	1 332 619	8,6%
	16 802 883	15 470 264	1 332 619	8,6%
Transakcje warunkowe z tytułu wymiany walutowej, papierów wartościowych i instrumentów pochodnych (zobowiązania udzielone/otrzymane)				
bieżące*	4 578 323	1 513 219	3 065 104	202,6%
terminowe**	168 796 271	176 512 715	(7 716 444)	(4,4%)
	173 374 594	178 025 934	(4 651 340)	(2,6%)

*Operacje wymiany walutowej i papierami wartościowymi z bieżącym terminem realizacji.

**Operacje na instrumentach pochodnych: transakcje wymiany walutowej, na stopę procentową, opcyjne.

20 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Banku

W III kwartale 2016 roku struktura Grupy nie uległa zmianie, w tym w wyniku połączenia jednostek, uzyskania lub utraty kontroli nad jednostkami zależnymi, inwestycji długoterminowych, podziału, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

21 Realizacja prognozy wyników na 2016 rok

Bank – jednostka dominująca nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2016 rok.

22 Informacja o akcjonariuszach

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego za III kwartał 2016 roku bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku:

	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	391 979	97 994 700	75,0	97 994 700	75,0
Pozostali akcjonariusze	130 659	32 664 900	25,0	32 664 900	25,0
	522 638	130 659 600	100,0	130 659 600	100,0

W okresie od przekazania poprzedniego raportu kwartalnego za I kwartał 2016 roku oraz skonsolidowanego raportu półrocznego za 2016 rok do dnia przekazania niniejszego raportu kwartalnego za III kwartał 2016 roku struktura własności znacznych pakietów akcji Banku nie uległa zmianie.

23 Akcje emitenta będące w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Według informacji posiadanych przez Bank - jednostkę dominującą, spośród członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej Banku, posiadanie akcji Banku zadeklarowały następujące osoby:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego za III kwartał 2016 roku	Ilość akcji na dzień przekazania skonsolidowanego raportu półrocznego za 2016 rok	Ilość akcji na dzień przekazania poprzedniego raportu kwartalnego za I kwartał 2016 roku
Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	2 200	2 200	2 200
Razem		2 200	2 200	2 200

Osoby nadzorujące i zarządzające nie zadeklarowały posiadania opcji na akcje Banku.

24 Informacja o toczących się postępowaniach sądowych

W III kwartale 2016 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące wierzytelności lub zobowiązań Banku lub spółki zależnej od Banku, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość wszystkich toczących się postępowań sądowych z udziałem Banku i spółek zależnych od Banku dotyczących wierzytelności w III kwartale 2016 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość zobowiązań Banku i spółek zależnych z tytułu postępowań sądowych w zakresie zobowiązań w III kwartale 2016 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Na wierzytelności będące przedmiotem postępowań sądowych Grupa, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje odpowiednich odpisów z tytułu utraty wartości.

W przypadku postępowań sądowych wiążących się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia zobowiązania przez Grupę utworzone są odpowiednie rezerwy.

Według stanu na dzień 30 września 2016 roku Bank był między innymi stroną 19 postępowań sądowych, które nie zostały prawomocnie zakończone, związanych bezpośrednio z terminowymi operacjami finansowymi, przy czym w 13 sprawach Bank występował jako pozwany, zaś w 6 jako powód. Żądania i zarzuty w poszczególnych sprawach przeciwko Bankowi oparte są na różnych podstawach prawnych. Przedmiot sporu dotyczy w szczególności ważności zawartych terminowych operacji finansowych oraz wymagalności zobowiązań klienta z nich wynikających wobec Banku, a także potencjalnych roszczeń związanych z ich ewentualnym unieważnieniem przez sąd. Klienci starają się uniemożliwić Bankowi dochodzenie należności wynikających z terminowych operacji finansowych, kwestionują zobowiązania wobec Banku, podważają ważność zawartych umów, a także w niektórych przypadkach żądają zapłaty od Banku. W III kwartale 2016 roku w sprawach związanych z terminowymi operacjami finansowymi, w których Bank występował jako strona pozwana lub powodowa, prawomocnie zakończyła się jedna sprawa, korzystnie dla Banku.

Bank był stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard i jednym z adresatów decyzji Prezesa UOKiK w tej sprawie. Postępowanie to dotyczyło praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu rynku przedsiębiorcom nienależącym do związków emitentów kart płatniczych, przeciw którym wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie. Decyzja Prezesa UOKiK była przedmiotem rozważań w postępowaniach odwoławczych. W dniu 22 kwietnia 2010 roku Sąd Apelacyjny uchylił w całości wyrok SOKiK, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. W dniu 21 listopada 2013 roku SOKiK wydał wyrok, na podstawie którego zmodyfikował karę nałożoną na Bank i ustalił jej wysokość na kwotę 1 775 720 zł. W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok SOKiK oddalając wszystkie odwołania od decyzji Prezesa UOKiK, również w zakresie modyfikacji nałożonych na banki kar, na skutek czego została przywrócona pierwotnie nałożona na Bank kara w kwocie 10 228 470 zł. Wyrok jest prawomocny. W dniu 28 kwietnia 2016 r. została wysłana przez Bank skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego.

W III kwartale 2016 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych zakończonych prawomocnym wyrokiem.

25 Informacja o istotnych transakcjach z podmiotami powiązanymi zawartych na innych warunkach niż rynkowe

Wszelkie transakcje Banku i jednostek od niego zależnych dokonane z podmiotami powiązanymi w III kwartale 2016 roku były zawierane na warunkach rynkowych.

26 Informacja o znaczących umowach poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

Na koniec III kwartału 2016 roku łączna wartość udzielonych przez Bank lub jednostkę od niego zależną poręczeń i gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej nie przekracza 10% kapitałów własnych Banku.

27 Inne istotne informacje

Zmiany osobowe w organach Banku

W dniu 14 czerwca 2016 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku przyjął rezygnację Pana Anila Wadhvani z funkcji członka Rady Nadzorczej. Rezygnacja jest skuteczna z dniem 20 czerwca 2016 r.

W dniu 21 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało w skład Rady Nadzorczej na 3 letnią kadencję Panią Jenny Grey oraz Pana Anand Selvakesari.

W dniu 30 czerwca 2016 r. Bank otrzymał rezygnację Pana Dariusza Mioduskiego z funkcji członka Rady Nadzorczej. Rezygnacja jest skuteczna z dniem 30 czerwca 2016 r.

W dniu 22 września 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej Pana Marka Kapuścińskiego na 3 letnią kadencję.

28 Opis czynników i zdarzeń mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku

Tempo, w jakim będą podnoszone stopy procentowe w Stanach Zjednoczonych, może istotnie wpływać na światowe rynki finansowe. W przypadku szybkich podwyżek w Stanach mogłyby dojść do odpływu zagranicznego kapitału z rynków wschodzących, w tym również polskiej gospodarki. W rezultacie doszłoby do osłabienia złotego oraz wzrostu kosztu finansowania dla polskich firm oraz instytucji.

Perspektywa wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej pozostaje głównym źródłem niepewności, mogącym wpływać na zmienność na rynkach finansowych oraz gotowość przedsiębiorstw do rozpoczynania projektów inwestycyjnych. Obecnie trudno jednoznacznie określić jak będą wyglądały przyszłe relacje Wielkiej Brytanii z Unią Europejską. W dłuższym horyzoncie nie można wykluczyć, że jedną z konsekwencji zmian w UE może być ograniczenie puli funduszy unijnych dostępnych dla Polski oraz innych krajów Europy Środkowej.

Niepewność dotycząca przyszłych zmian podatkowych może przyczyniać się do odkładania przez polskie firmy nowych projektów inwestycyjnych. Gdyby okres spadków inwestycji wyraźnie się wydłużył mogłoby to mieć negatywny wpływ na potencjał polskiej gospodarki, obniżając tempo wzrostu w horyzoncie najbliższych pięciu lat.

Trwające prace nad ustawą zapewniającą pomoc dla klientów zadłużonych w obcych walutach wydają się nie zagrażać stabilności sektora finansowego. Niemniej gdyby doszło do istotnych zmian w projekcie ustawy, mogłoby to mieć istotny wpływ na sytuację na rynkach finansowych.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za III kwartał 2016 roku

Skrócony rachunek zysków i strat

w tys. zł	Za okres	III kwartał	III kwartał	III kwartał	III kwartał
		okres od 01/07/16 do 30/09/16	narastająco okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/07/15 do 30/09/15	narastająco okres od 01/01/15 do 30/09/15
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze		301 464	924 185	292 203	889 240
Koszty odsetek i podobne koszty		(54 783)	(180 066)	(64 115)	(167 994)
Wynik z tytułu odsetek		246 681	744 119	228 088	721 246
Przychody z tytułu opłat i prowizji		148 969	449 412	168 667	492 659
Koszty opłat i prowizji		(17 697)	(50 779)	(12 372)	(42 866)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		131 272	398 633	156 295	449 793
Przychody z tytułu dywidend		31	28 957	-	22 957
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji		92 946	237 470	55 048	212 035
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży		21 676	42 601	-	118 800
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży		1 534	95 441	2 232	2 232
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		463	8 024	4 288	5 198
Pozostałe przychody operacyjne		9 888	31 943	8 652	31 910
Pozostałe koszty operacyjne		(6 711)	(20 322)	(17 070)	(40 419)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych		3 177	11 621	(8 418)	(8 509)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu		(264 397)	(831 056)	(275 636)	(853 302)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		(17 040)	(52 474)	(17 226)	(50 995)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów		8	95	6	78
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne		(19 403)	(35 409)	22 191	16 330
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(18 831)	(50 343)	-	-
Zysk brutto		178 117	597 679	166 868	635 863
Podatek dochodowy		(40 457)	(121 763)	(38 898)	(129 730)
Zysk netto		137 660	475 916	127 970	506 133
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)			130 659 600		130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)			3,64		3,87
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)			3,64		3,87

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł	III kwartał	III kwartał	III kwartał	III kwartał
	okres od 01/07/16 do 30/09/16	narastająco okres od 01/01/16 do 30/09/16	okres od 01/07/15 do 30/09/15	narastająco okres od 01/01/15 do 30/09/15
Zysk netto	137 660	475 916	127 970	506 133
Pozostałe całkowite dochody, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:				
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	5 594	(1 834)	(18 264)	(240 728)
Całkowite dochody ogółem	143 254	474 082	109 706	265 405

Skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień	30.09.2016	31.12.2015
<i>w tys. zł</i>			
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		901 395	2 170 237
Należności od banków		637 925	756 859
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		2 691 651	6 959 692
Pochodne instrumenty zabezpieczające		908	1 795
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		16 694 875	18 351 259
Inwestycje kapitałowe		124 571	299 946
Należności od klientów		18 459 746	18 847 968
wartości aktywa trwale		332 623	342 941
Wartości niematerialne		1 356 782	1 370 392
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		24 843	14 351
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		165 226	162 059
Inne aktywa		180 201	162 873
Aktywa trwale przeznaczone do zbycia		1 928	1 928
Aktywa razem		41 572 674	49 442 300
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków		2 360 612	6 922 125
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		1 213 540	3 247 523
Pochodne instrumenty zabezpieczające		75 957	112 383
Zobowiązania wobec klientów		30 564 053	31 764 349
Rezerwy		13 769	22 814
Inne zobowiązania		699 682	590 640
Zobowiązania razem		34 927 613	42 659 834
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		522 638	522 638
Kapitał zapasowy		2 944 585	2 944 585
Kapitał z aktualizacji wyceny		(165 643)	(163 809)
Pozostałe kapitały rezerwowe		2 867 565	2 858 825
Zyski zatrzymane		475 916	620 227
Kapitał własny razem		6 645 061	6 782 466
Zobowiązania i kapitał własny razem		41 572 674	49 442 300

Skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	522 638	2 944 585	(163 809)	2 858 825	620 227	6 782 466
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(1 834)	-	475 916	474 082
zysk netto	-	-	-	-	475 916	475 916
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(1 834)	-	-	(1 834)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(611 487)	(611 487)
Transfer na kapitały	-	-	-	8 740	(8 740)	-
Stan na 30 września 2016 roku	522 638	2 944 585	(165 643)	2 867 565	475 916	6 645 061

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	522 638	2 944 585	52 622	2 857 317	971 423	7 348 585
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(240 728)	-	506 133	265 405
zysk netto	-	-	-	-	506 133	506 133
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(240 728)	-	-	(240 728)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(970 801)	(970 801)
Transfer na kapitały	-	-	-	622	(622)	-
Stan na 30 września 2015 roku	522 638	2 944 585	(188 106)	2 857 939	506 133	6 643 189

<i>w tys. zł</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	522 638	2 944 585	52 622	2 857 317	971 423	7 348 585
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	(216 431)	886	620 227	404 682
zysk netto	-	-	-	-	620 227	620 227
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	(216 431)	-	-	(216 431)
zyski aktuarialne z wyceny programu określonych świadczeń (netto)	-	-	-	886	-	886
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(970 801)	(970 801)
Transfer na kapitały	-	-	-	622	(622)	-
Stan na 31 grudnia 2015 roku	522 638	2 944 585	(163 809)	2 858 825	620 227	6 782 466

Skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł	III kwartał	III kwartał
	narastająco	narastająco
	okres	okres
	od 01/01/16	od 01/01/15
	do 30/09/16	do 30/09/15
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	2 354 108	1 732 844
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(735 638)	691 172
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	119 291	(22 115)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(652 524)	(1 046 713)
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	1 085 237	1 355 188
Zmiana stanu środków pieniężnych	(1 268 871)	(377 656)

Skrócona informacja dodatkowa

1. Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie „z wymogami Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej MSR 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Nie zawiera ono wszystkich informacji wymaganych dla pełnego rocznego sprawozdania finansowego i powinno być czytane łącznie z rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku oraz skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za III kwartał 2016 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późniejszymi zmianami) („Rozporządzenie”) Bank jest zobligowany do publikacji kwartalnych wyników finansowych za okres 9 miesięcy, kończący się 30 września 2016 roku, który jest uznawany za bieżący śródroczny okres sprawozdawczy.

2. Zasady przyjęte przy sporządzeniu sprawozdania finansowego

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za III kwartał 2016 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu, na podstawie którego emitent będący jednostką dominującą nie jest obowiązany do przekazywania odrębnego jednostkowego raportu kwartalnego, pod warunkiem zamieszczenia w skonsolidowanym raporcie kwartalnym skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego, zawierającego: bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych oraz skróconą informację dodatkową, zawierającą te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta, a nie zostały uwzględnione w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto w myśl przepisów wyżej wymienionego Rozporządzenia wymagane jest, aby skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego.

Zasady przyjęte przy sporządzeniu niniejszego skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi i opisanymi w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2015 roku.

Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za III kwartał 2016 roku zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do niniejszego skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku.

Poniżej przedstawiono w uzupełnieniu podsumowanie wyników finansowych Banku za III kwartał 2016 roku.

Wyniki finansowe Banku

Za III kwartały 2016 roku Bank wypracował zysk brutto w wysokości 598 mln zł w porównaniu z 636 mln zł zysku brutto w analogicznym okresie 2015 roku, natomiast zysk brutto w III kwartale 2016 roku wyniósł 178 mln zł w porównaniu z 167 mln zł zysku brutto w tym samym okresie 2015 roku.

Zysk netto w ujęciu narastającym (tj. za okres od stycznia do września) wyniósł 476 mln zł w porównaniu z 506 mln zł zysku netto w analogicznym okresie 2015 roku, natomiast zysk netto w III kwartale 2016 roku wyniósł 138 mln zł w porównaniu z 128 mln zł zysku netto w analogicznym okresie 2015 roku.

Istotny wpływ na kształtowanie się zysku netto Banku w III kwartale 2016 roku miał wzrost wyniku na instrumentach finansowych (handlowe instrumenty finansowe i rewaluacja, inwestycyjne dłużne papiery wartościowe, inwestycyjne instrumenty kapitałowe) łącznie o 59 mln zł (tj. 102,8%), wzrost wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych i wyniku z tytułu zbycia pozostałych aktywów łącznie o 12 mln zł, spadek kosztów działania banku i kosztów ogólnego zarządu oraz amortyzacji łącznie o 11 mln zł (tj. 3,9%), spadek wyniku z tytułu odsetek

i prowizji o 6 mln zł (tj. 1,7%), spadek wyniku na rachunkowości zabezpieczeń o 4 mln zł, poniesione koszty podatku od niektórych instytucji finansowych w wysokości 19 mln zł, wyższe odpisy (netto) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne o 42 mln zł.

Skonsolidowany raport kwartalny za III kwartał 2016 roku będzie udostępniony na stronie internetowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. www.citihandlowy.pl.

Podpis Z-cy Dyrektora Departamentu
Sprawozdawczości Finansowej i Kontroli
Data i podpis

10.11.2016 roku

.....

Podpis Wiceprezesa Zarządu Banku

Data i podpis

10.11.2016 roku

.....